SOME PAGES IN THE ORIGINAL CONTAIN FLAWS AND OTHER DEFECTS WHICH APPEAR ON THE FILM

Digitized in 2006
by
Thrinaina Informatics Ltd, Secunderabad, A.P., India.
(http://www.thrinaina.com)

From the original owned by
Sundarayya Vignana Kendram
and its partner Institutions

as part of the
British Library Endangered Archives Programme
supported by the
Lisbet Rausing Charitable Fund

Except for individual research purpose
any reproduction should be made with
written permission from the

Sundarayya Vignana Kendram,
1-8-1/B/25/A, Bagh Lingampally, Hyderabad - 500 044
Andhra Pradesh, India

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright laws of the United States (Title 17, United States Code) and of India (Copyright Act of 1957) govern the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material including foreign works under certain conditions. In addition, the United States extends protection to foreign works by means of various international conventions, bilateral agreements, and proclamations.

Under certain conditions specified in the laws, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specified conditions is that photocopy or reproduction is not to be used for any purpose other than private study, scholarship, or research. If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of "fair use," that user may be liable for copyright infringement.

These institutions reserve the right to refuse to accept a copy order if, in their judgment, fulfillment of the order would involve violation of the copyright laws of the United States or India.

సాముద్రికశాస్త్రము : సాంధ్రతాత్పర్యము

చెన్నపురి, 1917

Record no. 615

Sāmudrikaśāstramu : Sāndhratātparyamu

Cennapuri, 1917

Record no. 615

SUNDARAYYA VIGNANA KENDRAM
1-8-1/B/25/A, Bagh Lingampalli
Hyderabad – 500 044, Andhra Pradesh, India

Bibliographic Record Target

సాముద్రికశాస్త్రము : సాంధ్రతాత్పర్యము.- చెన్నపురి : వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్, 1917.

4, 53, 6 p. ;18 cm.

Record no. 615

Sāmudrikaśāstramu : Sāndhratātparyamu.- Cennapuri : Vāviḷḷa Rāmasvāmiśāstrulu aṃḍ Sans, 1917.

4, 53, 6 p. ;18 cm.

Record no. 615

35mm microfilm

Image placement: IA (IIA) IB IIB Date filming began: 22 January, 2006

SAMUDRIKA SASTRAMU

WITH TELUGU NOTES.

~~443~~
13213

V. RAMASWAMY SASTRULU & SONS

192, ESPLANADE, MADRAS.

1917

All Rights Reserved.

Roja Muthiah Research Library
3rd Cross Road, C P T Campus,
Taramani, Chennai - 600 113, India.

Maximum light given.

Roja Muthiah Research Library
3rd Cross Road, C P T Campus,
Taramani, Chennai - 600 113, India.

SAMUDRIKA SASTRAMU

WITH TELUGU NOTES.

13213

V. RAMASWAMY SASTRULU & SONS

192, ESPLANADE, MADRAS.

1917

All Rights Reserved.

శ్రీరస్తు.

సాముద్రికశాస్త్రము

సాంధ్రతాత్పర్యము.

చెన్నపురి:

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులుఅండ్ సన్స్ వారిచే

ప్రకటితము.

1917.

All Rights Reserved. R 1-0-0

PRINTED BY

V. RAMASWAMY SASTRULU & SONS.

AT THE ADI SARASWATY NILAYA PRESS,

69, Malayaperumall Street, Madras.—1917.

విషయసూచిక.

విషయము. — పుట.

ప్రహ్లాదసాముద్రికము.

ప్రథమ ప్రకరణము.

అంగసాముద్రికము.— ... 1
ఫలజ్ఞానకారణములు ... ,,
సాముద్రికశాస్త్రత్రైవిధ్యము 2
ఫలకథనక్రమము ... ,,
బ్రహ్మలిపి ... ,,
అంగపరిమాణములు ... ,,
అవయవపరిమాణవిశేషములు. 5
పంచదీర్ఘపురుషుఁడు ... ,,
చతుర్హ్రస్వపురుషుఁడు ... ,,
పంచసూక్ష్మపురుషుఁడు ... ,,
షడున్నతపురుషుఁడు ... 6
సప్తరక్తపురుషుఁడు ... ,,
త్రిగంభీరత్రివిస్తీర్ణపురుషులు. ,,
శూరపండితలక్షణము ... ,,
ధనవల్లక్షణములు ... 7
దరిద్రిలక్షణములు ... ,,
లోకపూజ్యలక్షణములు ... 8
సుఖిపురుషలక్షణము ... ,,
దుర్జనాదిలక్షణములు ... ,,
ప్రభులక్షణములు ... 8
మూత్రోత్సర్గాదిలక్షణములు. 9
అండకోశవిషయము ... ,,
వళివిషయము ... ,,
నాడ్యదర్శనాదివిశేషములు ... 10
మణిబంధరేఖావిషయము ... ,,
దంతరోమవిషయము ... ,,
నేత్రవిషయము ... ,,
ఫాలతలరేఖావిషయము ... 11
ఆవర్త (సుడి) విషయము ... ,,
రోమకూపవిషయము ... ,,
భాగ్యవత్పురుషలక్షణములు ... 12
దుఃఖభాక్పురుషలక్షణములు... ,,
ఉత్తమపురుషలక్షణములు ... ,,
అధమపురుషలక్షణము ... ,,
భోగపురుషలక్షణము ... 13
చక్రవిషయము ... ,,
విషయవిశేషములు ... ,,

ద్వితీయప్రకరణము.

స్త్రీసాముద్రికము.— ... 15
ఉత్తమస్త్రీలక్షణము ... ,,

విషయము.		పుట.
జారిణీలక్షణము	...	16
విధవాలక్షణము	...	,,
దుష్టదరిద్రస్త్రీలక్షణము	...	17
భాగ్యశాలినీలక్షణములు	...	,,
దుర్భగస్త్రీలక్షణము	...	18
రాజపత్నీలక్షణము	...	,,
పుత్రవతీలక్షణము	...	,,
కులవర్ధిన్యాదిలక్షణము	...	,,
కన్యాప్రథమదర్శనమందుశకున ములు	...	23
విద్యాబుద్ధిమతీలక్షణము	...	,,
ప్రకరణోపసంహారము	...	24

తృతీయ ప్రకరణము.

హస్తసాముద్రికము.—	...	27
మణిబంధరేఖలు	...	,,
అంగుష్ఠపర్వరేఖలు	...	,,
అంగుళిమానము	...	28
గోధూమయవరేఖలు	...	,,
అంగుళ్యగ్రరేఖలు	...	28
చతుష్కోణరేఖ	...	29
అంగుళిపర్వాంతరాళరేఖలు	...	,,
రేఖాఫలము	...	,,
సంసారిరేఖలు	...	30
స్త్రీపురుషరేఖలు	...	31
ఆయుష్యరేఖ	...	32
ధనరేఖలు	...	,,
అవాంతరరేఖలు	...	35

హరగౌరీసాముద్రికము.

హస్తసాముద్రికము.—		40
మత్స్యరేఖ	...	,,
తులాదిరేఖలు	...	,,

వరాహమిహిరసాముద్రికము.

అంగసాముద్రికము.—		48
గర్గసాముద్రికము	...	51

ప్రహ్లాదసాముద్రికము

ప్రథమప్రకరణము.

అంగసాద్రిముకము.

శ్లో. శ్రీవిష్ణుభక్తః ప్రహ్లాదః ప్రాహ సాముద్రికాహ్వయమ్,
శాస్త్రం తద్జ్ఞానమాత్రేణ జానాతి నరయోగ్యతామ్. ౧

తా. శ్రీవిష్ణుభక్తుఁడగు ప్రహ్లాదుఁడు చెప్పినసాముద్రికశాస్త్రము నెఱిఁగినవాఁడు మనుష్యులయోగ్యత నెఱుఁగఁగలఁడు.

సప్తహస్తోచ్ఛ్రితం సాఙ్గం శరీరం పరిణామి యత్,
వర్ధతే క్షీయతే తస్య రేఖా స్స్యుర్భోగసూచకాః. ౨

ఏడుజేనలపొడవు గలిగినమనుష్యదేహము సప్తధాతువులపరిణామము గలిగి వృద్ధిఁ బొందునదియు క్షయించునదియు నగుటవలన నాదేహమున నుండు రేఖలు సుఖదుఃఖాదిభోగావస్థలను సూచించుచున్నవి.

ఫలజ్ఞానకారణములు.

ఆకారస్తావనం చైవ తథా ఉజ్జపరిమాణకం,
శబ్దాదికా గుణాం శ్చాపి రేఖా స్సర్వాఙ్గసమ్భవాః. ౩
స్త్రీపుంలక్షణ మిత్యేవం పఞ్చభిః కారణైః పృథక్,
త్రైకాలికం ఫలం జ్ఞేయం సత్ ప్రమాణానుమానతః. ౪

సుందరమగునాకారము, అవయవములపరిమాణము, శబ్దస్పర్శరూపరస గంధము లనుశారీరకగుణవిశేషములు, సర్వావయవములయందుఁ గనుపించు రేఖలు, స్త్రీపురుషలక్షణములు — ఈ యయిదుకారణములనుబట్టి ప్రమాణాను మానముచేత భూతభవిష్యద్వర్తమానకాలములఫలములను దెలిసికొనవలయును.

—⁂ సాముద్రికశాస్త్రత్రైవిధ్యము. ⁂—

అఙ్గసాముద్రికం చైవ హస్తసాముద్రికం తథా,
స్త్రీసాముద్రికం మిత్యేవ త్రిధా శాస్త్రం ప్రచక్షతే. ౫

సాముద్రికశాస్త్రము—అంగసాముద్రికము, హస్తసాముద్రికము, స్త్రీసాముద్రికము అని మూఁడు విధములుగ నున్నది.

—⁂ ఫలకథనక్రమము. ⁂—

నైసర్గికం కాలజం చ చిహ్నం నైమిత్తికం తథా,
కాలదేశానుమానేన జ్ఞాత్వా ఫల ముదీరయేత్. ౬

పుట్టినదిమొదలు సాధారణముగ నుండుచిహ్నము, వయోవస్థలయందు శుభాశుభకాలానుసారముగఁ దనంతటఁ నేర్పడుచిహ్నము, గాయము మొద లగుకారణములవలనఁ గలుగుచిహ్నము—వీనిని నవలి కాలమును దేశమును గనిపట్టి ఫలము నూహించి చెప్పవలయును.

—⁂ బ్రహ్మలిపి. ⁂—

లిపిః పైతామహీ జ్ఞేయా రేఖా హ్యంగాంగసంభవా,
యయా శుభాశుభం నృణాం ప్రతిబింబవ దీర్యతే. ౭

మనుష్యులశరీరావయవములందుఁ గలిగి తమ శుభాశుభఫలములును అద్దములోని ప్రతిబింబమునువలెఁ దెలియఁ జేయు రేఖయే బ్రహ్మలిపి యనఁబడును.

—⁂ అంగపరిమాణములు. ⁂—

పాదాదిమూర్ధపర్యన్తం సూత్రేణ పరిమాపయేత్,
సప్తహస్తోచ్ఛ్రితం శస్తం వ్యామాన్తర మథాపి వా. ౮

సమత్వం నాభిమధ్యత్వే ఊర్ధ్వాధిక్యే తు శౌర్యభాక్,
ఆధిక్య మధరాఙ్గస్య జంఘాలో వేగవాన్ భవేత్. ౯

కాలిబొట్టనవ్రేలినుండి తలకొనవఱకుఁ గొలిచినదారము తన జేనతో నేడుజాన లుండినను, బారయుండినను శుభము గలుగును. ఆదారములో సగము పొక్కిలివఱ కుండిన సమదేహ మనఁబడును. అట్లు లేక ఊర్ధ్వకాయము పొడ వయ్యె నేని శౌర్యవంతుఁడును, అధరాంగము పొడవయ్యె నేని పిక్కబలము గలిగి బాగుగ నడచువాఁడును నగును.

నాభేర్హృదయపర్యన్తం హృదయా న్నాసికాగ్రతః,
స్తనాన్తరం సమం తస్య ద్విగుణం మూర్ధవేష్టనమ్. ౧౦

పొక్కిలినుండి హృదయమువఱకును, హృదయమునుండి ముక్కుకొనవఱకును గొలిచిన నెంతపరిమాణ ముండునో యంతపరిమాణము రెండు స్తనములమధ్య ముండవలయును. దానికి రెండంతలు తలచుట్టుకొలఁత యుండవలయును.

కంఠపృష్ఠస్తనాగ్రాంత మథవా మస్తవేష్టనమ్,
బాహ్వన్తరసమం కంఠం బాహు రాజానులంబవాన్. ౧౧

తలచుట్టుకొలఁత కంఠమూలము మొదలు స్తనాగ్రమువఱకుఁ గలపరిమాణము గలిగియు నుండవచ్చును. గొంతుచుట్టుకొలత భుజాంతరాలసూత్రపరిమాణమంత యుండవలయు. భుజములు మోకాలువఱకుఁ బొడవుగ నుండవలయును.

భ్రూమధ్యచుబుకాగ్రాన్తం లలాట స్త్విర్య గుచ్యతే,
లలాటోర్ధ్వపరీమాణం నాసాదిచుబుకాన్తరమ్. ౧౨

గడ్డముకొననుండి కనుబొమలనడుమువఱకుఁ గలకొలఁతయు ముఖము యొక్క యడ్డపుఁగొలఁతయు సమములై యుండవలయు. గడ్డముకొనను ముక్కుకొనకుఁ గలకొలఁతయు ముఖము నిడివికొలఁతయు సమములై యుండవలయును.

నేత్రకర్ణాన్తరం సూక్ష్మం భ్రువో రప్యన్తరం మహత్,
తర్జనీతులితా నాసా కర్ణౌ మధ్యమయా సమౌ. ౧౩
మధ్యం శిరస్సమం యస్య పాదో హస్తమితస్తథా,
లింగం దశాంగుళాయామం స పుమాన్ పురుషోత్తమః.
బుద్ధిమాన్ భాగ్యవాం శ్చైవ శౌర్యధైర్యపరాక్రమీ,
లలాటరేఖా బాహుళ్యే దీర్ఘాయు ర్దృఢగాత్రవాన్. ౧౪

నేత్రములకుఁ గర్ణములకు మధ్యప్రదేశము సూక్ష్మమై, కనుబొమల మధ్యప్రదేశము విశాలమై, జుట్టనవ్రేలిపొడవు ముక్కును, నడిమివ్రేలిపొడవు చెవులును, తలతో లావుగల నడుమును, జానెఁడు పాదములును, పదియంగుళముల శిశ్నమును, గలపురుషుఁ డుత్తముఁడును, బుద్ధిమంతుఁడును, భాగ్యవంతుఁడును, శౌర్యధైర్యపరాక్రమములు గలవాఁడును నగును. ముఖమునందు అడ్డముగ నిలువుగఁ బెక్కురేఖ లుండిన దీర్ఘాయుష్యము, శరీరబలము గలవాఁడగును.

లింగహ్రస్వే మహాభోగీ లింగాధిక్యే దరిద్రతా,
స్థౌల్యం బలకరం తస్య ముష్కప్రాబల్యతో బలమ్. ౧౫
ప్రాబల్యే ధమనీనాం చ జాగరూకో భవే న్నరః,
అతిస్థౌల్యే బలాధిక్యం సూక్ష్మదన్త స్సుభోజనః, ౧౬
శాతజిహ్వ స్తు వాగ్మీ స్యా దేత త్సామాన్యలక్షణమ్,
విశేషలక్షణై ర్జ్ఞేయం తత్తత్సాముద్రికం పృథక్. ౧౭

లింగ మాఱంగుళములపొడ వుండిన భోగవంతుఁడును, పండ్రెండంగుళములపొడ వుండిన దరిద్రుఁడును, లావుగ నున్నను, గొప్పవృషణములు గలిగి యున్నను, బలిష్ఠుఁడును, నరము లధికముగ నున్న జాగ్రత్త గలవాఁడును, మిక్కిలి లావుగ నున్న నతిబలాఢ్యుఁడును నగును. సన్నని దంతములు గల

వాఁడు భోజనసౌఖ్యము గలవాఁడును, సన్నని నాలుకగలవాఁడు వాచాలుఁడును నగును. ఇట్లు సామాన్యలక్షణములు చెప్పఁబడినవి. ఇంకను విశేషలక్షణములను బట్టి యాయాఫలములను దెలిసికొనవలయును.

⟶ అవయవపరిమాణవిశేషములు. ⟵

పంచదీర్ఘం చతుర్హ్రస్వం పంచసూక్ష్మం షడున్నతమ్,
సప్తరక్తం త్రిగంభీరం త్రివిస్తీర్ణం ప్రశస్యతే.
ఆయురారోగ్యసౌభాగ్య రాజ్యబంధు సమృద్ధికృత్. ౧౮

శరీరమునందు హస్తపాదాద్యవయవములందు 5 పొడవుగను, 4 పొట్టిగను, 5 సన్నగను, 6 ఎత్తుగను, 7 ఎఱ్ఱగను, 3 గంభీరముగను, 3 వెడల్పుగను నుండిన పురుషుఁ డాయురారోగ్యసంపదలు గలిగి బంధుయుక్తుఁడై సుఖించును.

⟶ పంచదీర్ఘపురుషుఁడు. ⟵

స్తనయోరన్తరం చైవ కరాక్షిహనునాసికమ్,
దీర్ఘం యస్యచ లక్ష్మీవాన్ పంచదీర్ఘ ఇతి స్మృతః. ౨౦

చేతులు, కండ్లు, చెక్కిళ్లు, ముక్కు, చనుస్థలము దీర్ఘముగా నుండువాఁడు ధనవంతుఁ డగును.

⟶ చతుర్హ్రస్వపురుషుఁడు. ⟵

గ్రీవా చ జఘనం పృష్ఠమూలం జంఘే తథైవ చ,
హ్రస్వాని యస్యచత్వారి పూజా మాప్నోతి మానవః. ౨౧

గొంతు, పొత్తికడుపు, ముడ్డిపూస, పిక్కలు పొట్టివిగా నుండిన పురుషుఁడు పూజ్యుఁడగును.

⟶ పంచసూక్ష్మపురుషుఁడు. ⟵

సూక్ష్మా ణ్యంగుళిపర్వాణి కేశదన్తనఖత్వచః,
దీర్ఘాయుషో నరా యేషాం పంచసూక్ష్మత్వలక్షణాః. ౨౨

వేళ్లగణుపులు, వెండ్రుకలు, పండ్లు, గోళ్లు, చర్మము సన్నగనుండిన పురుషుఁడు దీర్ఘాయుష్మంతుఁ డగును.

-:- షడున్నతపురుషుఁడు. -:-

కక్షః కుక్షి శ్చ వక్ష శ్చ ఘ్రాణస్కంధలలాటకమ్,
సర్వభూతేషు నిర్దిష్టం త ద్వర్ణిష్ణు షడున్నతమ్,
యశస్వినో మహావీర్యా ధనిన శ్చ భవన్తితే. ౨౩

చంక, కడుపు, ఱొమ్ము, ముక్కు, భుజశిరస్సులు, ముఖము ఎత్తుగ నుబ్బియుండిన పురుషుఁడు బలవీర్యభాగ్యములు గలవాఁ డగును.

-:- సప్తరక్తపురుషుఁడు. -:-

పాణిపాదతలే రక్తే నేత్రాన్తే చ నఖా స్తథా,
తాలుజిహ్వాధరోష్ఠాని సప్తరక్తం శ్రియఃప్రదమ్. ౨౪

అఱకాలు, అఱచేయి, కనుగొనలు, గోళ్లు, దవడలు, నాలుక, పెదవి, ఎఱ్ఱగనుండినపురుషుఁడు లక్ష్మీవంతుఁడగును.

-:- త్రిగంభీరత్రివిస్తీర్ణపురుషులు. -:-

స్వర స్సత్త్వం చ నాభి శ్చ త్రిగంభీరం గురుత్వకృత్,
ఉర శ్శిరో లలాటం చ త్రివిస్తీర్ణం మహత్త్వకృత్. ౨౫

కంఠస్వరము, బలము, బొడ్డు గంభీరములై యుండినపురుషుఁడు గౌరవముగలవాఁడును, వక్షస్థలము, తల, ముఖము విశాలములై యుండినపురుషుఁడు పూజనీయుఁడును నగును.

-:- శూరపండితలక్షణము. -:-

మహా చ్ఛిరో రోమహీనం విశాలంచ లలాటకమ్,
దీర్ఘకర్ణం తుఙ్గనాసం శూరపండితలక్షణమ్. ౨౬

పెద్దతలయు, వెండ్రుకలు లేనివిశాల మగుముఖమును, వ్రేలాడు చెవులును, ఉన్నత మగునాసికయు గలవాఁడు శూరుఁడుఁ బండితుఁడు నగును.

-:- ధనవల్లక్షణములు. -:-

మృదుపాణి పద శ్చైవ స్థిరకార్యకర స్తథా,
ధృతిమాన్ జాగరూక శ్చ ధనవాన్ భవతి ధ్రువమ్. ౨౭

అఱచేయి, అఱకాలు మృదువుగ నుండిన స్థిరకార్యము చేయువాఁడును, ధైర్యము, జాగ్రత్త, ధనము గలవాఁడు నగును.

దీర్ఘాఙ్గుళి గ్గుల్ఫసమో స్వేదహీనపద స్తథా,
ఆరక్తనిర్మలనఖో ధనవాన్ రాజపూజితః. ౨౮

పొడువువేళ్లు, హెచ్చు తగ్గులు లేనిచీలమండలును, చెమటగలుగని పాదములును, నిర్మలములై యంతట నెఱ్ఱఁబాఱిన గోళ్లును గలవాఁడు ధనవంతుఁడై పూజ్యుఁ డగును.

ఆరక్తమృదునీరంధ్ర రుజ్వఙ్గుళికరాఙ్ఘ్రికః,
అస్విన్నపాణిపాద శ్చ భాగ్యవాన్ భవతి ధ్రువమ్. ౨౯

ఎఱ్ఱగను, మృదువుగను, సందు విడువక, సొట్టలు లేక, చక్కఁగనుండు హస్తపాదాంగుళులు గలవాఁడును, చేతులయందును బాదములయందును జెమట పట్టనివాఁడును భాగ్యవంతుఁ డగును.

-:- దరిద్రిలక్షణములు. -:-

దీర్ఘపా చ్ఛూర్పకర్ణ శ్చ సచ్ఛిద్రాఙ్గుళిక స్తథా,
దుర్బల శ్శుష్కజఘనో దుఃఖభా గ్భవతి ధ్రువమ్. ౩౦

పొడ వగుపాదములును, చేటలవంటి చెవులును, సందులు విడుచు వేళ్లును, దౌర్బల్యమును, ఎండిపోయిన పొత్తికడుపును గలవాఁడు దరిద్రుఁ డగును.

లోకపూజ్యలక్షణములు.

కూర్మపృష్ఠప్రపదవాన్ కించిదుష్ణాంఘ్రి రేవ చ,
సద్బుద్ధి స్సున్దరో యశ్చ స భవే జ్జననందితః. ౩౧

తాఁబేలువీఁపు చిప్పవంటి మీఁగాళ్లును, కొంచెము వేఁడి గలపాదములును గలిగి సుందరుఁ డగుపురుషుఁడు లోకపూజ్యుఁ డగును.

సుఖిపురుషలక్షణము.

పాదాఙ్గుష్ఠద్వితీయా తు దీర్ఘా య స్యాఙ్గులి ర్భవేత్,
బహుస్త్రీరమణో భూయాత్ మృదుప్రపదవాన్ సుఖీ. ౩౨

కాలిబొట్టనవ్రేలికన్న రెండవవ్రేలు పొడవుగా నున్నచో ననేకస్త్రీలతో భోగించి సుఖించును.

దుర్జనాదిలక్షణములు.

పాదాంగుళీషు వక్రాసు విరహాసు చ శోకభాక్,
ఆరక్తనఖరో భూపో భూయా ద్వక్రనఖః ఖలః. ౩౩

వంకర గలిగి సందులు గల కాలివ్రేళ్లు గలవాఁడు దుఃఖవంతుఁడును, ఎఱ్ఱనిగోళ్లు గలవాఁడు భూస్వామియు, వంకరగోళ్లు గలవాఁడు దుర్మార్గుఁడు నగును.

హారిద్రనఖరో భూయా ద్దురాచారరతో నరః,
రోగీతు నీల నఖరో రిక్త శ్శిథిలో నఖైః. ౩౪

పచ్చనిగోళ్లవాఁడు దురాచారుఁడును, నల్లనిగోళ్లవాఁడు రోగియు, పుప్పిగోళ్లవాఁడు దరిద్రుఁడు నగును.

ప్రభులక్షణములు.

దీర్ఘా కనిష్ఠికా యస్య నఖరో ఽరుణసన్నిభః,
ధనవాన్ రాజమాన్య శ్చ భూపాలో భవతి ధ్రువమ్. ౩౫

చిటికెనవ్రేళ్లు పొడవై మిక్కిలి యెఱ్ఱనిగోళ్లు గలవాఁడు ధనికుఁడును రాజమాన్యుఁడును భూపాలుఁడు నగును.

తూణీరసన్నిభా జంఘా బాహుః కరికరోపమః,
నేత్రే చ పద్మపత్రాభే స పుమాన్ రాజలక్షణః. ౩౬

అంబులపొదులవంటి పిక్కలు, ఏనుఁగుతొండమువంటి బాహువులు, తామరరేకులవంటి నేత్రములు గలవాఁడు రాజగును.

మూత్రోత్సర్గాది లక్షణములు.

సశబ్దమూత్రోత్సర్గ శ్చ మద్యసన్నిభశుక్లభాక్,
ధనవాన్ పుత్రవాన్ భూయా ద్రేతో దౌర్గన్ధ్యతో ఽన్యథా.

మూత్రమును విడుచునపుడు శబ్దము గలవాఁడును, కల్లువంటి శుక్లము గలవాఁడును ధనవంతుఁడు, బుత్రవంతుఁడు నగును. శుక్లము దుర్గంధము గలిగి యున్నచో నీఫలము గలుగ నేరదు.

అండకోశవిషయము.

సమాండత్వే సుఖం చాయుః హ్రస్వాండత్వే ప్రభుర్భవేత్,
వక్రాండత్వే సేవక శ్చ చర్మాండస్తు నపుంసకః. ౩౭

వృషణములు సమముగ నుండిన సుఖవంతుఁడు దీర్ఘాయుష్మంతుఁడును, పొట్టివై యుండినఁ బ్రభువును, వంకరలైన సేవకుఁడును, తోళ్లువలె వ్రేలాడుచున్న నపుంసకుఁడును నగును.

వళివిషయము.

ఉదరే వళిరేఖా శ్చేత్ శస్త్రఘాతో భవిష్యతి,
వళి ద్వయే స్త్రీవిజయా త్రితయే బహుదోషభాక్. ౩౮
శూర శ్చ తుష్టయే భూయాత్ ఫలమేవం పృథక్పృథక్,
పార్శ్వే వ్యత్యస్థిమయే రక్తే భోగవా న్భవతి ధ్రువమ్. ౪౦

కడుపుమీఁద 1 ముడతయుండిన శస్త్రముచే గాయము గలుగును. 2 ముడతలుండిన స్త్రీలను జయించువాఁడగును. 3 ముడతలుండిన భోగవంతుఁడగును. 4 ముడత లుండిన పరాక్రమశాలి యగును. ప్రక్కటెముక నెత్తుగ బైకిఁ గనుపించుచుండిన భోగవంతుఁ డగును.

నాడ్యదర్శనాదివిశేషములు.

అదర్శనే తు నాడీనాం సుఖభోజన మాదిశేత్,
ఉత్తుంగచూచుకో భూయా దనపత్యశ్చ దుఃఖభాక్. ౨౧

దేహమునందు నరములు కనఁబడక యణఁగి యుండిన సుఖభోజనము గలవాఁడును, చనుమొన లుబ్బి యుండిన నపుత్రవంతుఁడును దుఃఖవంతుఁడు నగును.

మణిబంధరేఖావిషయము.

మణిబంధత్రిరేఖ స్తు మణిభూషణభా గ్భవేత్,
సాధారణో ద్విరేఖ స్స్యా దేకరేఖ స్తు భిక్షుకః. ౨౨

మణికట్టునందు మూఁడురేఖలుండిన మణిభూషణములుధరించువాఁడును, రెండురేఖ లుండిన సామాన్యమనుజుఁడును, ఒకరేఖ యుండిన బిచ్చమెత్తుకొను వాఁడును నగును.

దంతరోమవిషయము.

ద్వాత్రింశద్దన్తవా న్భోగీ త్రింశన్న్యూనే తు నిర్ధనః,
కపటీ రోమహీన శ్చ బహురోమా తు బంధభాక్. ౨౩

ముప్పదిరెండు పండ్లుండిన భోగవంతుఁడును, ముప్పదికిఁ దగ్గియుండిన నిర్ధనుఁడును, శరీరమునందు రోమములు లేనివాఁడు కాపట్యము గలవాఁడును, మిక్కిలి రోమములు గలవాఁడు బంధమునొందువాఁడును నగును.

నేత్రవిషయము.

కుబేరాక్షసమాక్ష శ్చ నిష్ఠురో నిర్ధన స్తథా,

బిడాలతుల్యనేత్ర స్తు పశ్యే న్నిధ్యంజనాదికమ్. ౨౪

గచ్చకాయలవంటి కనులవాఁడు కఠినుఁడు దరిద్రుఁడును, పిల్లికండ్లవాఁడు నిధుల నంజనమును గనిపట్టువాఁడు నగును.

ఫాలతలరేఖావిషయము.

యస్య ఫాలతలే రేఖా పంచ పూర్ణాయు రుచ్యతే,
వింశత్యబ్దా స్త థైకై కాఽ సమరేఖోఽ ధనీ భవేత్. ౨౫

ముఖమునం దొకయడ్డగీఁత యుండిన 20 సంవత్సరములును, రెండుండిన 40 సంవత్సరములును, మూఁడుండిన 60 సంవత్సరములును, నాలుగుండిన 80 సంవత్సరములును, అయిదుండిన 100 సంవత్సరములును ఆయుష్యము గలవాఁ డగును. ఈరేఖలు విషమముగ నుండిన దరిద్రుఁ డగును.

ఆవర్త (సుడి) విషయము.

పృష్ఠావర్తే తు పంచాశ త్పార్శ్వావర్తే తు సప్తతిః,
ఊర్ధ్వావర్తే తథాఽల్పాయుః కేశానాం శిరసి ధ్రువమ్. ౨౬

తలయందు వెన్నుముకను సమముగ వెండ్రుకలసుడి యుండిన 50 సంవత్సరములును, ప్రక్కగ నుండిన 70 సంవత్సరములును ఆయుష్యము గలుగును. పైభాగమందుండిన నల్పాయుష్కుఁ డగును.

వింశత్యబ్దోత్తరావర్తే క్షిప్ర మేవ మరిష్యతి,
త్రింశత్యబ్దోత్తరావర్తే చిరజీవీ భవే న్నరః. ౨౭

20 సంవత్సరముల మీఁద వెండ్రుకలసుడి పుట్టిన వేగిరముగ మృతినొందును. 30 సంవత్సరములమీఁదఁ బుట్టిన బహుకాలము జీవించును.

రోమకూపవిషయము.

రోమకూపే తు లో మైకం భూపాలో భవతి ధ్రువమ్,
ధనీ లోమద్వయే భూరి లోమ స్వథ చ నిర్ధనః. ౨౮

ఒక రోమకూపమునం దొకవెండ్రుకమాత్ర ముండిన భూస్వామి

యగును. రెండు వెండ్రుక లుండిన ధనికుఁ డగును. పెక్కు వెండ్రుక లుండిన దరిద్రుఁ డగును.

భాగ్యవత్పురుషలక్షణములు.

క్వచిద్రతిః క్వచిన్నిద్రో భుఙ్క్తే ఽల్పం క్షిప్రమేవ యః,
చిరస్నాయీ దీర్ఘలక్ష్యో భాగ్యవా న్భవతి ధ్రువమ్. ౯

అతిలేక యొకానొకప్పుడు సురతము సేయువాఁడును, అల్పనిద్రగల వాఁడును, శీఘ్రముగ నల్పాహారము భుజించువాఁడును, సావకాశముగ స్నానము చేయువాఁడును, దీర్ఘదృష్టి గలవాఁడును భాగ్యవంతుఁ డగునని యెఱుంగ వలయును.

దుఃఖభాక్పురుషలక్షణములు.

శయాళు రపి సంధ్యాసు హింసాకర్మరత స్తథా,
నిర్దయో గూఢపాప శ్చ దుఃఖభా గ్భవతి ధ్రువమ్. ౧౦

ప్రాతస్సాయంసంధ్యలయందు నిద్రించువాఁడు, జీవహింస చేయువాఁడు, దయ లేనివాఁడు, రహస్యముగఁ బాపముఁ జేయువాఁడు దుఃఖమును బొందువాఁ డగు నని యెఱుఁగ వలయును.

ఉత్తమపురుషలక్షణములు.

భ్రూనాసాజానుహనుదోర్దీర్ఘత్వే కంఠజంఘయోః,
రసనాయా మేహనస్య హ్రస్వత్వే భాగ్యవా న్భవేత్. ౧౧

కన్నులు, ముక్కులు, మోకాళ్లు, చెక్కిళ్లు, బాహువులు, దీర్ఘములుగాను, కంఠము, పిక్కలు, నాలుక, శిశ్నము పొట్టివిగా నున్నవో భాగ్యవంతుఁ డగును.

అధమపురుషలక్షణము.

చుబుకే యస్య రోమాణి న వక్షసి న గండయోః,

కుటిలం తం విజానీయా త్సమర్థం చ ఖలం నరమ్. ౧౨

గడ్డము, మీసము మాత్ర ముండి వక్షస్స్థలమునందును, రెండు చెక్కిళ్ల యందును వెండ్రుకలు లేకున్నఁ గుటిలుఁడును, సమర్థుఁడును, దుర్జనుఁడు నగును.

భోగపురుషలక్షణము.

నిరుక్తలక్షణానాం తు విరోధే త్వన్యథా ఫలమ్,
సత్యధర్మరత శ్చైవ శుచి శ్శోభనవాం స్సుఖీ. ౧౩

పైనఁ జెప్పఁబడినలక్షణములకు విరుద్ధముగ నుండిన విపరీతఫలము గలుగును. సత్యమునందును, ధర్మమునందును, ఆచారమునందును ఆసక్తి గలిగి తియ్యనిమాటలాడువాఁ డెల్లప్పుడు సుఖములనే పొందుచుండును.

చక్రవిషయము.

పాదచక్రే తు యాత్రావా న్భూశాయీ పార్శ్వచక్రవాన్,
పృష్ఠచక్రే భారవాహీ కుక్షిచక్రే సుభోజనమ్. ౧౪

అరకాలియందుఁ జక్రమున్నఁ ద్రిమ్మరియు, పార్శ్వమునందుఁ జక్రమున్న భూమియందు శయనించువాఁడును, వీఁపుమీఁదఁ జక్రమున్న బరువును మోయువాఁడును, కడుపుమీఁద జక్రమున్న మృష్టాన్నభోజియు నగును.

విషయవిశేషములు.

మృదుత్వే పాదతలయోః భవే ద్వాహనసౌఖ్యభాక్.
దేహస్య మార్దవే తద్వ చ్ఛయనసౌఖ్యం లభే న్నరః. ౧౫

కాళ్లు మృదువులైనవానికి వాహనసౌఖ్యమును, దేహము మృదువైనవానికి శయనసౌఖ్యమును గలుగును.

కర్ణరోమా తు దీర్ఘాయు ర్నాభిరోమా బహుప్రజః,
వికలాఙ్గో ఽధికాఙ్గో వా దుఃఖీ లక్షణవర్జితః. ౧౬

చెవులయందు వెండ్రుక లుండినదీర్ఘాయుష్మంతుఁడును, పొక్కిలియందు వెండ్రుక లుండినఁ బెక్కుబిడ్డలు గలవాఁడును, ఉండఁదగిన యవయవము లేకున్నను, ఉండఁదగనియవయవము పుట్టినను దుర్భగలక్షణుఁడై దుఃఖమును బొందును.

యస్య హస్తతలం సమ్యక్కఠినం స హి కర్మకృత్,
ఉపదన్తశ్చ దుఃఖార్తో బంధునాశేన ఖిద్యతి. ౫౭

అరచేయి కఠినముగా నున్నఁ బనిచేయువాఁడును, పల్లుపైఁ బల్లు పుట్టిన బంధునాశముచే దుఃఖించువాఁడు నగును.

ప్రకృతిస్థస్సమసుఖో విపరీతే విపర్యయః,
వర్చస్వీ దైవబలవాన్ క్రౌర్యే త్వాసురసంపదః, ౫౮

దేహము ప్రకృతిసమముగ నున్నను నుచితఫలమును బొందును. విపరీతముగనున్న విపరీతఫలమును బొందును. ముఖవర్చస్సుగలవానికి దైవబలము, క్రూరునకు రాక్షసబలమునుగలుగును.

అంగసాముద్రికం జ్ఞేయమిత్యేతచ్ఛాస్త్ర నిర్ణయాత్,
అస్య సాముద్రికోక్తానాం ఫలానాం తు సముచ్చయే. ౫౯

ఇతి శ్రీప్రహ్లాదప్రణీతే, సాముద్రికశాస్త్రే, అంగసాముద్రిక సంగ్రహోనామ ప్రథమప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

ఇట్లు శాస్త్రనిర్ణయ ప్రకార మంగసాముద్రికము నెఱుఁగ వలయును. మఱియుఁ గొన్నివిశేష లక్షణములు గలిగి యున్నను దీనిని బట్టిఫలమునూహింప వలయును.

ప్రహ్లాదప్రణీతమగు సాముద్రికశాస్త్రమందు అంగసాముద్రిక మను ప్రథమప్రకరణము సమాప్తము.

శ్రీరస్తు.

ప్రహ్లాదసాముద్రికము

ద్వితీయప్రకరణము.

స్త్రీసాముద్రికము.

శ్లో. అథాత స్సంప్రవక్ష్యామి స్త్రీసాముద్రికలక్షణమ్,
సురూపా చ సుశీలా చ దుర్లభా సత్కులోద్భవా. ౧

తా. ఇఁక స్త్రీసాముద్రికలక్షణమును జెప్పుచున్నాఁడను. సౌందర్యము, మంచిస్వభావము, శ్రేష్ఠకులము గలస్త్రీరత్నము దుర్లభము.

ఉత్తమస్త్రీలక్షణము.

స్ఫురచ్చన్ద్రముఖీ నారీ పద్మపత్రాయతేక్షణా,
అర్ధేన్దునిటలా వక్రభ్రూలతా కుటిలాలకా. ౨
చామ్పేయనాసికా కున్దరదనా కోమలాఙ్గకా,
బిమ్బోష్ఠీ చారుకర్ణీ చ కృశాఙ్గీ సూక్ష్మమధ్యమా. ౩
శాతోదరీ పృథుశ్రోణీ రంభోరు ర్భాగ్యశాలినీ,
పద్మసన్నిభపాణ్యఙ్ఘ్రి స్సుశీలా సుగుణాన్వితా. ౪
సుగన్ధా సత్కులోత్పన్నా లజ్జావినయశాలినీ,
దయాళు ర్ధర్మనిరతా పాతివ్రత్యపరాయణా. ౫
యత్ర స్యా దీదృశీ నారీ తత్ర లక్ష్మీః ప్రసీదతి,
ఆనందయతి సా లోకం పితృభర్తృకులద్వయమ్.౬

ప్రకాశించు చంద్రునిబోలు ముఖమును, తామరరేకులఁబోలు కన్నులును, అర్ధచంద్రునివంటి ఫాలమును, వంకరలేనుబొమలును, వంకరలుదీరిన ముంగురులును, సంపెంగపూవువంటి ముక్కును, మల్లెమొగ్గలవంటి దంతములును, మృదువులగు నవయవములును, దొండపండువంటి పెదవియు, శంఖమువంటి కంఠమును, సన్ననిశరీరమును, సన్ననినడుమును, పలచనిపొట్టయు, గొప్పపిఱుదులును, అరటికంబములవంటి తొడలును గలస్త్రీ మిగుల భాగ్యశాలిని యగును. తామరలవంటి కాలుసేతులు గలస్త్రీ మంచియాచారము, సుగుణములు గలది యగును. శరీరమునందు సుగంధము గలదియు, మంచికులమునఁ బుట్టినదియు, లజ్జ, వినయము, దయ, ధర్మము, పాతివ్రత్యము గలిగి గుణవంతురాలగుస్త్రీ నివసించినచోటనే లక్ష్మియు సర్వకాలములందును వాసముచేయును. అట్టిస్త్రీ లోకమును భర్తృకులమును మాతృకులమును మిగుల నానందింపఁ జేయును.

జారిణీలక్షణము.

కనిష్ఠికాఙ్గులిః పాదే గచ్ఛన్త్యా న స్పృశేద్భువమ్,
నిమ్నం పాదతలం జారా నిశ్శబ్దం భవతి ధ్రువమ్. ౭

స్త్రీ నడచునపుడు కాలిచిటికెనవ్రేలు భూమికిఁ దగులక నిశ్శబ్దముగా నరకాలు భూమిపై నానక యుండినఁ దప్పక జారిణి యగును.

అథవా విధవా భూయా త్సుఖం తస్యా న విద్యతే,
పాదతాడనతో భూమిం చాలయ న్త్యపి ఖిద్యతి. ౮

అట్లుకాదేని పైలక్షణములు గలస్త్రీ విధవ యేని యగును. ఏలాటిసుఖమును గలుగ నేరదు. స్త్రీ నడచునపుడు భూమిదిమిదిమియనుచుండినచో దరిద్రునకు భార్యయై దుఃఖించును.

విధవాలక్షణము.

సరోమోత్తుఙ్గజఙ్ఘా చ ఫాలోత్తానా ఽతిమూర్ధజా,
భుజోరు కేశయుక్తా చ మస్తావర్తా పతిం హరేత్. ౯

రోమములతోఁ గూడి యెత్తైనపిక్కలు గలదియు, ఎత్తుమొగము గలదియు, విపరీతపు వెండ్రుకలు గలదియు, బాహువులయందును తొడలయందును వెండ్రుకలు మొలచినదియు, నెత్తిమీఁద సుడి గలదియునగుస్త్రీ విధవ యగును.

అత్యన్తనీలకేశా చ శుష్కశ్రోణీ చ దాస్యకం,
వికటాఙ్గులి రాప్నోతి వైధవ్యంచాప్యపుత్రతామ్. ౧౦

మిగుల నల్లనివెండ్రుకలును శుష్కించినపిఱుదులును గలస్త్రీ దాసి యగును. వంకర వ్రేళ్లు గలస్త్రీ, గొడ్రాలై విధవ యగును.

లమ్బాలకా మహామస్తా పృథుమధ్యా మహోదరీ,
వామావర్తా చ వైధవ్యం దారిద్ర్యం దుఃఖ మాప్నుయాత్.

వ్రేలాడుముంగురులు, పెద్దతలయు, లావునడుము, పెద్దకడుపు, అపసవ్యపుసుడియు గలస్త్రీ దరిద్రురాలును విధవయు నగును.

దుష్టదరిద్రస్త్రీలక్షణము.

విశాలభగఫాలా చ భర్తారం తత్కులం తథా,
అవమన్యేత దుర్బుద్ధిః స్థూలదన్తా తు నిర్ధనా. ౧౨

విశాలమైనభగఫాలములుగలస్త్రీ దుష్టురాలై భర్తను భర్తృకులమును దూషించును. లావైనపండ్లు గలస్త్రీ దరిద్రురాలగును.

కట్యావర్తా సేవకస్త్రీ కంఠావర్తా తు నిష్ప్రజా,
ఫాలావర్తా చ విధవా జారిణీ కలహప్రియా. ౧౩

పిఱుదుమీఁద సుడి యున్నఁ బరగృహమునందు దాసియగును. కంఠమునందు సుడి యున్న గొడ్రాలగును. ముఖమునందు సుడి యున్నఁ గలహప్రియురాలును జారిణియు విధవయు నగును.

భాగ్యశాలినీలక్షణములు.

ఓష్ఠచూచుకగణ్డేషు కర్ణయో ర్భుజయో రపి,
లోమాని న ప్రకాశం తే సా నారీ భోగశాలినీ. ౧౪

పెదవియందు, చనుమొనలయందు, చెక్కిళ్లయందు, భుజములయందు, వెండ్రుకలు లేక నిగనిగలాడు చుండుస్త్రీ భాగ్యశాలిని యగును.

దుర్భగస్త్రీలక్షణము.

ప్లుతకేశా పతిం ద్వేష్టి నాభిలోమా చ జారసూః,
లమ్బస్తనీ మృతాపత్యా విసుఖా భగకేశినీ. ౧౫

నొసలనెండ్రుకలు గలస్త్రీ భర్తను ద్వేషించును. పొక్కిలియందు వెండ్రుకలుగలది జారత్వమువలన బిడ్డలఁగనును. వ్రేలాడు స్తనములు గలస్త్రీ చావుబిడ్డలు గలది యగును. యోనియందు వెండ్రుకలు గలది సౌఖ్యహీనురా లగును.

రాజపత్నీలక్షణము.

సద్యావర్తాభనాభిశ్చ తనురోమా సురూపిణీ,
సుదన్తా సుముఖీభూయాద్రాజపత్న్యతికోమలా. ౧౬

నీటిసుడివంటిపొక్కిలియు, మెత్తనిసన్నవెండ్రుకలును, చక్కనియాకారమును, మంచిపండ్లును, అందమగుమొగమును, కోమలమగుదేహము గలస్త్రీ రాజభార్యయగును.

పుత్రవతీలక్షణము.

సమస్తనీ చ సౌభాగ్యం లభేచ్ఛాతోదరీ సుఖమ్,
స్థూలజఙ్ఘా హ్రస్వఫాలా. పుత్రపౌత్రసుఖం లభేత్. ౧౭

సమమైన స్తనములు గలది భాగ్యవంతురా లగును. పలచనికడుపుగలది సుఖము నొందును. లావుపిక్కలును, పొట్టిముఖమును గలస్త్రీ పుత్రపౌత్రులు గలిగి సుఖించును.

కులవర్ధిన్యాదిలక్షణము.

తుఙ్గకంఠీ తు నిర్లజ్జా హ్రస్వకణ్ఠీ తు నిర్ధనా,
కంబుకంఠ త్రిరేఖాఢ్యా సుశీలా కులవర్ధినీ. ౧౮

పొడవుమెడ గలది లజ్జలేనిదియు, పొట్టిమెడ గలది దరిద్రురాలును, శంఖమువలె నుండి మూఁడురేఖలు గలమెడగల స్త్రీ మంచియాచారముఁ గలిగి కులమును వృద్ధి నొందించునదియు నగును.

కణ్ఠే వా పార్శ్వయో ర్వాఽపి తిలకాకృతిచిహ్నకా,
ప్రథమప్రసవే పుత్రం ప్రాప్నుయా న్నాత్ర సంశయః. ౧౯

కంఠమునందుఁ గాని, కంఠపార్శ్వములయందుఁ గాని తిలకమువంటి పుట్టుమచ్చయుండినస్త్రీ తొలుచూలునందే పుత్రశిశువును బ్రసవించును.

దరస్మేరవతీ నారీ తరళాక్షీ చ జారిణీ,
ప్రగల్భభాషిణీ చైవ లజ్జానటనశాలినీ. ౨౦

చిఱునగవు, చంచలనేత్రములు, చమత్కారపుమాటలు, లజ్జానటనము గలస్త్రీ జారిణి యగును.

స్థూలోష్ఠీ స్థూలదన్తా చ వృత్తాక్షీ వక్రనాసికా,
కక్షస్థనీలసిధ్మా చ భర్తృగృహవినాశినీ. ౨౧

పెదవులు, పండ్లు లావుగను, కనులు గుండ్రముగను, ముక్కు వంకరగను, చంకయందు నల్లనిమచ్చయుఁ గలస్త్రీ భర్తయిల్లు పాడుచేయును.

పీతజిహ్వా చ వాచాటా ఖరగన్ధా చ నిన్దితా,
సర్వదైవ పరిత్యాజ్యా పాంసులా సా భవే ద్ధ్రువమ్. ౨౨

పచ్చని నాలుకయు, అధిక ప్రసంగమును, గాడిదకంపును గలస్త్రీ నిందితురాలై జారిణి యగును.

ఉష్ణదేహవతీ నారీ రోదనం కురుతే ముహుః,
అక్షమా కలహోద్యుక్తా జ్యేష్ఠాలక్ష్మీసఖీ భవేత్. ౨౩

ఎల్లపుడు వెచ్చనిదేహము గలదియు, మాటిమాటి కేడ్చునదియు, ఓర్పులేక కయ్యమునకుఁ గాలు ద్రవ్వుచుండునదియు నగుస్త్రీ పెద్దమ్మకుఁ జెలికత్తె యగును.

కుమారీరసనీకాశస్వేదగన్ధవతీ తథా,
విలోమకేశీ వక్రాక్షీ రిక్తా బహుసుతాఽథవా. ౨౪

కన్నెకుమారిగడ్డరసపుకంపు గలచెమటయు, ఎదురువెండ్రుకలును, ఓరచూపులును గలస్త్రీ పెక్కుబిడ్డలఁ గని దరిద్రురాలై తుదకు విధవ యగును.

కున్దకుట్మలదన్తాభా హ్రస్వా నీలాలకాలికా,
నిమ్ననాభిశ్చ సుముఖీ భర్తుస్సౌభాగ్యదాయినీ. ౨౬

మల్లెమొగ్గలవంటి దంతములు, మిక్కిలి పొడవుగాని శరీరము, నల్లని ముంగురులు, లోఁతుపొక్కిలి, చక్కని ముఖముగలస్త్రీ భర్తను సౌఖ్యము నొందించును.

వామపాదావస్థితి స్తు మరిష్యతి సుమఙ్గలీ,
హ్రస్వకల్పా ఉపసవ్యాంఘ్రిః వైధవ్యం లభతే ధ్రువమ్.

నిలుచునపుడు కుడికాలును వదలి యెడమకాలుమీఁద నూఁతగ నిలుచు స్త్రీ ముత్తైదువగనే మృతిఁ బొందును. కుడికాలుమీఁద నిలుచుస్త్రీ విధవయగును.

మార్జాలీస్వరసంయుక్తా నిర్లజ్జా రోషశాలినీ,
మృతప్రజా భవే న్నారీ ముహుః శ్చౌర్యం కరోతి సా. ౨౭

ఆఁడుపిల్లికూఁతవంటి కంఠస్వరమును, నిర్లజ్జయు, మిక్కిలి రోషముఁగల స్త్రీ చావుబిడ్డలు గలదియై పలుమాఱు దొంగతనము చేయుచుండును.

మార్జాలనేత్రా కునఖీ నాసాన్తర్లోమసంకులా,
ముగ్ధా చ గడుయుక్తాంగీ గృహం నాశయతి ధ్రువమ్. ౨౮

పిల్లికనులు, పుప్పిగోరులు, ముక్కులోపల వెండ్రుకలు, మంకుతనము, అవయవములందు కాయలు గలస్త్రీ గృహమును నాశనము చేయును.

దుశ్శీలా కర్కశా చండీ నిత్యం కలహకారిణీ,
అతిభుక్తా చ యా నారీ సప్రజామపి తాం త్యజేత్. ౨౯

దురాచారము, కఠినహృదయము, మొండితనము, ఎల్లపుడు పోట్లాట, అతిభోజనము గలస్త్రీ బిడ్డలు గలదైనను వదలవలయును.

భీరు స్స్వప్నోన్మాదవతీ రక్షోగణసముద్భవా,
శుష్కాక్షీ కుక్షికంఠా చ ప్రస్విన్నచరణా తథా. ౩౦
దారిద్ర్యం చ దురాచారం వంధ్యాత్వం బహుమైథునమ్,
లభతే చ స్తనస్థాల్యే బహ్వాచారం చ సంతతిమ్. ౩౧

భయము, స్వప్నమునందు వెఱ్ఱితనము, రాక్షసగణ నక్షత్రమునందు జన్మము, సన్నకండ్లు, బొమ్మలోనికి దిగఁబడిన కంఠము, అరకాలఁ జెమట గలస్త్రీ దారిద్ర్యము, దురాచారము, గొడ్డుతనము గలిగి మైథునప్రియురాలగును. కొవ్వు స్తనములుగలస్త్రీ మంచియాచారము గలదై సంతానము నొందును.

ప్రసన్నవక్త్రా ముగ్ధాక్షీ దైవన్యస్తభరా తథా,
కూర్మపృష్ఠప్రపదకా తీర్థయాత్రాఫలం లభేత్. ౩౨

కళకళలాడు ముఖము, సుందరమగు దృష్టి, దైవమునందు భక్తి, తాఁబేటి చిప్పవంటిమీఁగాళ్లు గలస్త్రీ తీర్థయాత్రలను జేయుచుండును.

అభుక్తమూలసమ్భూతా వామోర్వస్తస్తిలద్వయా,
లభతే నీచసంసర్గం గృహం త్యక్త్వా బహి ర్వ్రజేత్. ౩౩

మూలానక్షత్రముయొక్క యభుక్తాంశమునందుఁ బుట్టినదియు, ఎడమతొడయందు రెండుపుట్టుమచ్చలు గలదియు, నీచసంబంధము నొంది యిల్లు వెడలి పోవును.

సూక్ష్మబింబాగుణోష్ఠీ చ నిజకాన్తానురాగిణీ,
సమాంగులి ర్హ్రస్వకరా గురుశుశ్రూషణే రతా. ౩౪

దొండపండువలె నెఱ్ఱనై మెత్తనై పలచఁగ నుండు పెదవి గలస్త్రీ పెనిమిటిపైఁ బ్రేమ గలిగి యుండును. సమము లైనవేళ్లును, కొంచెము పొట్టి చేతులును గలస్త్రీ గురుశుశ్రూషాపరురాలగును.

దీర్ఘపృష్ఠా భ్రాతృహానిం వైశాల్యే బహుసోదరాన్,
లభతే తనుమధ్యా చ సుందరీ బహుభూషణం. ౩౫

వీఁపు పొడవుగా నున్నఁ దోబుట్టువులకు నాశమును, వెడల్పుగా నున్న ననేక సోదరులును గలదియగును. నడుము సన్నగ నుండిన ననేక భూషణములు గలిగి సుఖించును.

మృదుకర్ణా రత్నభూషాం సౌవర్ణం కఠినశ్రుతిః,
కంకణం శుష్కహస్తా చ వ్యాసోరా హారభూషణమ్. ౩౬

తస్యా ఏవ కురూపత్వే నైత్యే వా వామచక్షుషః,
హ్రస్వత్వే ప్రాప్నుయా దేవ స్వాకల్పం రత్నసంయుతమ్. ౩౭

చెవులు మెత్తగ నుండిన రత్నాభరణములును, కఠినములుగ నుండిన బంగారు సొమ్ములును, చేతులు సన్నగ నున్న మురుగులును, వక్షస్థలము విశాల మై యున్న కంఠాభరణములును గలది యగును. ఈస్త్రీ కురూపి యైనను నల్లనై నను, మెల్లకన్ను గలది యైనను నై యుండిన రత్నాభరణములు గలది యగును.

హ్రస్వత్వే దక్షిణాఙ్గస్య భవితా కీర్తిశాలినీ,
వామాఙ్గస్య తు దుష్కీర్తిం ప్రాప్నుయా త్పుంశ్చలీ భవేత్.

శరీరముయొక్క కుడిప్రక్క నుండు నవయవములు పొట్టివియై యున్న కీర్తిశాలినియు, ఎడమప్రక్క నుండు నవయవములు పొట్టివిగా నున్న జారిణియు దుష్కీర్తినంతురాలు నగును.

స్వాఙ్గులి శ్ఛుళకోపేతా దీర్ఘజిహ్వా లభే త్పశూన్,
సవ్యనాసాతిలవతీ ధనధాన్యాదికం లభేత్. ౩౯

చక్కని వ్రేళ్లు గలదియు, నరచేతిలో గుంట గలదియు, పొడవునాలుక గలదియు నగుస్త్రీ పశువులు గలది యగును. ముక్కునందుఁ గుడిప్రక్కను మచ్చ గలస్త్రీ ధనధాన్యాదులఁ బొందును.

వామాంఘ్రిమధ్యమాఙ్గుళ్యా మధోరేఖాద్వయం యది,
వాహనం లభతే నారీ గేహం చ రుచిరం తథా. ౪౦

ఎడమకాలినడిమి వ్రేలుక్రింద రెండుగీఁత లుండినస్త్రీ మంచిగృహమును వాహనము గలది యగును.

పద్మగంధవతీ నారీ భగవద్భక్తి మాప్నుయాత్,
దుర్లక్షణవతీ దుష్టా శోభ నైవ సులక్షణా. ౪౧

కమలమువంటివాసనగల స్త్రీ విష్ణుభక్తురా లగును. దుర్లక్షణములు గలది దుష్టురాలును, శుభలక్షణములు గలది శోభనవతియు నగును.

శుష్కా వూరూ తథా బాహూ సరోమా చే త్పతిం హరేత్,

శుష్కాయోని శ్చ విరళద్విజా త్యాజ్యా మనీషిభిః. ౪౨

తొడలును భుజములును సన్ననివై రోమములుగలిగి యున్న స్త్రీ భర్తను జంపును. యోని శుష్కముగాను, పండ్లు సందులు విడిచియున్నస్త్రీని వదల నలయును.

కన్యాప్రథమదర్శనమందు శకునములు.

కన్యాం ప్రథమతో ద్రష్టుం పురుషో యది గచ్ఛతి,
తదా ఽభ్యక్తా యది రుజం రుద న్తీ భర్తృనాశనమ్. ౪౩
నిద్రాళు ర్దీర్ఘనిద్రాం చ గచ్ఛ న్త్యపి చ జారిణీ,
సర్వా న్నిష్కాసయే ద్గేహా కరోతి కలహం యది. ౪౪
అపస్మృతి ర్దుఃఖయుక్తా వస్త్రహీనా వియోగినీ,
అన్ధకారే మహామూఢా సాలఙ్కారా చ మఙ్గళమ్. ౪౫
ప్రకాశే ఽపి తు సత్కీర్తిం భోజనే సుప్రజాం లభేత్,
పుష్పిణీ లభతే మృత్యుం జారిణీ వా విరాగిణీ. ౪౬

పురుషుఁడు తొలుదొలుతఁ గన్యకను జూడఁ బోవుకాలమునందు ఆ కన్యకనూనెయంటుకొని యున్న రోగవంతురాలగును. ఏడ్చుచుండినఁ బెనిమిటిని జంపును. నిద్రించుచున్నఁ దానే మృతిఁ బొందును. నడచుచున్న జారిణి యగును. ఇంటియందుఁ బోరాడుచున్న నింటివారి నందఱి వెడలఁ గొట్టును. మూర్ఛ నొంది యున్న దుఃఖముల నొందును. దిగంబరురాలై యున్న భర్తను వదలును. చీఁకటిలో నున్న మిక్కిలి తెలివిమాలిన దగును. భూషణముల నలంకరించుకొని యుండిన శుభయుతు రాలగును. భుజించుచుండిన మంచిసంతానము నొందును. సమర్తాడియున్న మరణము నే యొందును. ఒకవేళ బ్రతికె నేని జారిణి యేనియు సన్న్యాసిని యేనియు నగును.

విద్యాబుద్ధిమతీలక్షణము.

యా దేవగణనక్షత్ర శుభవార సముద్భవా,
హ్రస్వజిహ్వా సమావర్తా విద్యాం బుద్ధి మవాప్నుయాత్.

దేవగణనక్షత్రమునందును, శుభవారమునందును బుట్టి పొట్టిదియుఁ బల చనిదియు నైననాలుక గలస్త్రీ విద్యాబుద్ధులు గలది యగును.

ప్రకరణోపసంహారము.

ఇతి సామాన్యతః ప్రోక్తం స్త్రీసాముద్రికలక్షణమ్,
విశేషలక్షణై స్తత్త స్మేలయే చ్చ యథాబలమ్. ౮౭

ఇతి శ్రీప్రహ్లాదవిరచితే సాముద్రికశాస్త్రే స్త్రీసాముద్రికలక్షణం నామ ద్వితీయప్రకరణమ్.

ఇట్లు స్త్రీసాముద్రికలక్షణములు సామాన్యముగ సంగ్రహముగఁ జెప్పఁబడినవి గాన విశేషలక్షములు గలిగి యున్నను యథోచితముగ నిందుఁ జేర్చుకొని ఫలము నూహింపవలయును.

ఇది ప్రహ్లాదవిరచిత మగుసాముద్రికశాస్త్రమందు స్త్రీసాముద్రిక లక్షణమను ద్వితీయప్రకరణము సంపూర్ణము.

1019

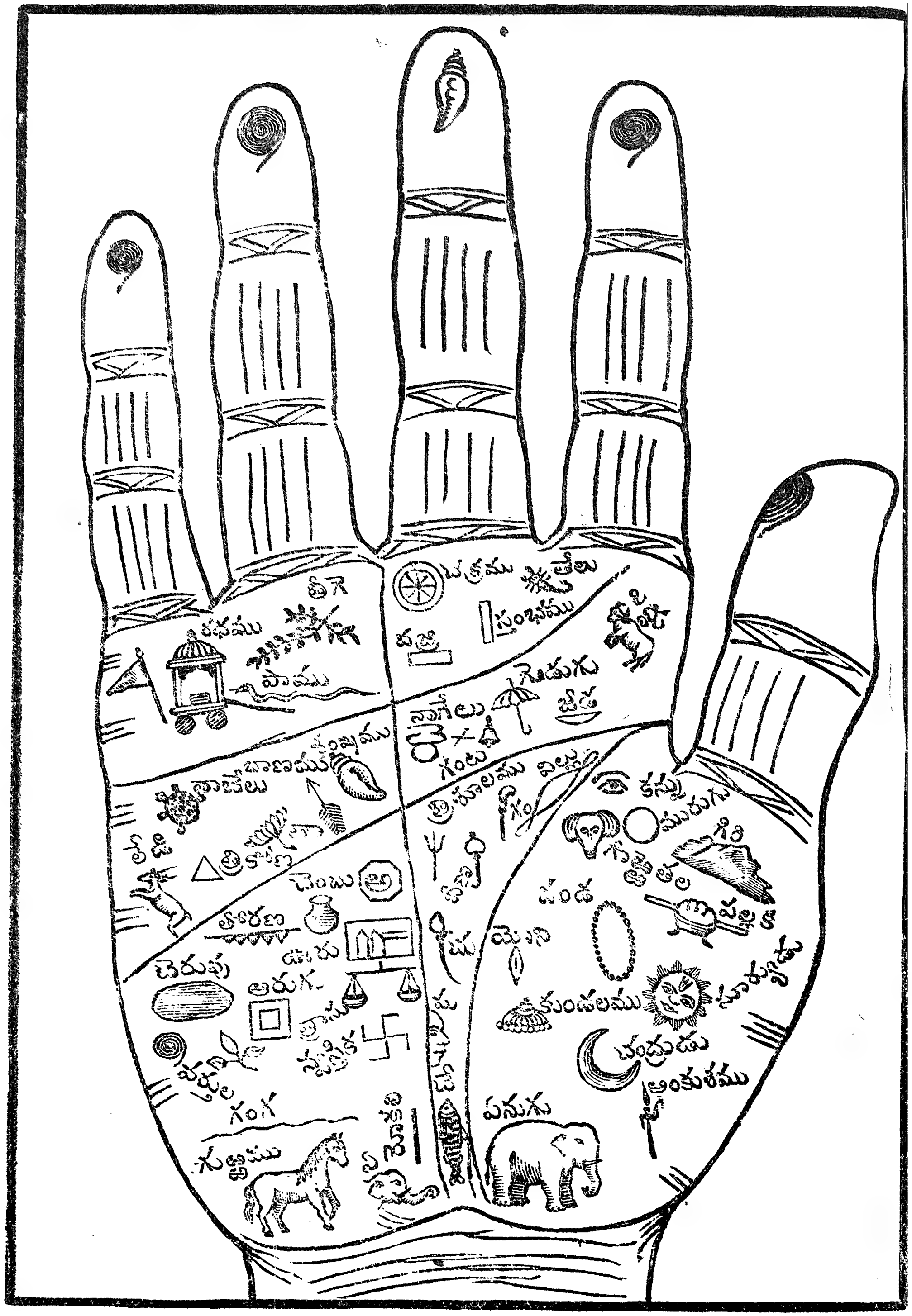

కాపీరైట్.

శ్రీ రస్తు.

ప్రహ్లాదసాముద్రికము

తృతీయ ప్రకరణము.

హస్తసాముద్రికము.

అథాత స్సంప్రవక్ష్యామి హస్తసాముద్రికం శుభమ్,
ప్రశస్యతే విశేషేణ హస్తః పఞ్చాఙ్గులి స్తథా. ౧
విశేషా ద్దక్షిణో పుంసాం వామస్త్రీణాం తథా స్మృతః,
రేఖా నిసర్గజా యత్ర కాలే నైమిత్తికా స్తథా. ౨

ఇఁక హస్తసాముద్రిక మనుతృతీయప్రకరణమును జెప్పుచున్నాఁడను. విశేషముగ నయిదుచక్కనివ్రేళ్లు గలిగినహస్తమే యీశాస్త్రమునందు శ్రేష్ఠముగఁ జెప్పఁబడుచున్నది. పురుషులకుఁ కుడిచేతియందును స్త్రీలకు నెడమచేతియందును రేఖలను జూడవలయును.

మణిబంధరేఖలు.

మణిబన్ధే కఙ్కణాఖ్యా శ్చతస్రో భోగలక్షణాః,
రాజ్ఞాం తిస్రస్తు నారీషు కామినాం ద్వితయం స్మృతమ్. ౩

చేతిమణికట్టునందు రాజులకు నాలుగు, మిగుల స్త్రీలోలులకు మూఁడును, సాధారణసంసారులకు రెండును కంకణరేఖలుండి భోగములను సూచించును.

అంగుష్ఠపర్వరేఖలు.

అంగుష్ఠపర్వణో ద్వే తు తిస్రో న్యాసా ముదీరితాః,
పర్యాన్తరే పర్వణి చ రేఖా స్స్యుః ఫలదాయకాః. ౪

బొటనవ్రేలికిరెండుగనుపులును, తక్కిన నాలుగు వ్రేళ్ళకు మూఁడేసిగనుపులు నుండును. ఆ గనుపులయందలి పర్వరేఖలును, గనుపుల నడుమ నుండు పర్వాంతర రేఖలును ఫలదాయకములగును.

అంగులిమానము.

అంగుష్ఠాగ్రం తు తర్జన్యాః ద్వితీయం పర్వ సంస్పృశేత్,
శిల్పే చ లేఖనే శస్త్రవిద్యాయాం వా బలాధికః. ౫

బొటనవ్రేలికొన జుట్టనవ్రేలి రెండవ గనుపు దగులుచున్న పురుషుఁడు శిల్పమునందును, వ్రాఁతయందును, శస్త్రవిద్యయందును నేర్పరియై యుండును.

అనామికాత్తృతీయాచ్చ సముత్తుఙ్గా కనిష్ఠికా,
బంధుశ్రైష్ఠ్యం ప్రకురుతే ధనాధిక్యం చ పౌరుషమ్. ౬

చిటికెనవ్రేలికొన పవిత్రపువ్రేలి మూఁడవ గనుపును మించియున్న బంధువులయందు గౌరవమును, ధనమును, పౌరుషమును గలవాఁడగును.

పర్వాన్తరాళం సూక్ష్మం చ పృథుపర్వ యదా భవేత్,
సంయోజనే భవేద్దర్శీ నిర్ధనో భవితా నరః. ౭

వ్రేలిగనుపులు లావుగను, గనుపు నడుము సన్నగనుండిన వ్రేళ్లు చేర్చినపుడు సందు కనుపడును గాన నట్టిపురుషుఁడు నిర్ధనుఁడగును.

గోధూమయవరేఖలు.

అంగుష్ఠస్య తు పర్వాన్తః గోధూమయవరేఖికాః,
సూచయన్త్యపి మృష్టాన్నం ధనధాన్యాదిసంపదః. ౮

బొట్టనవ్రేలిపర్వరేఖయందు యవ (బియ్యపుగింజ) రేఖ గాని, గోధూమ రేఖ గాని యుండినపురుషుఁడు ధనధాన్యాదిసంపదలు గలిగి మృష్టాన్నమును భుజించును.

అంగుళ్యగ్రరేఖలు.

శంఖం చక్రం చ కలశ మంగుళ్యగ్రేషు దృశ్యతే,
త్రిచక్ర మేకకలశం శంఖ మేకం ప్రభుర్భవేత్. ౯

వ్రేళ్లకొనలయందు శంఖచక్రకలశరేఖ లుండును. 3 చక్రరేఖలు, 1 కలశరేఖ, 1 శంఖరేఖ యుండినపురుషుఁడు రాజగును.

చతుష్కోణరేఖ.

కనిష్ఠాంగులిపర్వాన్తః చతుష్కోణం భవేద్యది,
స భూజీవన మాప్నోతి మండలేశ్వరసన్నిభః. ౧౦

చిటికెనవ్రేలిగనుపుపైన నాలుగుమూలలు గల (చతుష్కోణ) రేఖ యుండిన భూస్వామియై రాజసమానుఁడగును.

అంగులిపర్వాంతరాళరేఖలు.

అన్యాసా మఙ్గులీనాం తు చతస్రస్తుఙ్గరేఖికాః,
పర్వాన్తరాళ ఉత్తుఙ్గా భవన్తి శుభలక్షణాః. ౧౧

అంగుష్ఠము గాక తక్కిన వ్రేళ్లగనుపులనడుమ బొడవుగ నాలుగేసి రేఖ లుండిన శుభము గలుగును.

రేఖాఫలము.

భోగాధిక్యం చతసృభిః తిసృభిస్సమభోగతా,
ద్వాభ్యా మప్యల్పభోగ స్స్యా దేకరేఖావిరాగకృత్. ౧౨
రేఖాభావే మహత్కష్టం కలశస్త్వుత్తమోత్తమమ్,
శుక్తికం శంఖరేఖా వా కనిష్ఠాగ్రే ధనాదికమ్. ౧౩
తిసృష్వన్యాసు చక్రం తు దక్షిణావర్త ముత్తమమ్,
ప్రభుత్వ మధికారం వా ప్రాజాపత్యం చ సూచయేత్. ౧౪

గనుపులయందలి రేఖలు నాలుగేని యధికభోగమును, మూఁడేని సమభోగమును, రెండేని యల్పభోగమును, ఒకటేని వైరాగ్యమును, రేఖలే లేకయుండిన మహాకష్టమును గలుగును. నడిమి వ్రేలికొనయందు కలశరేఖగాని శంఖరేఖగాని. చిటికెనవ్రేలికొనయందు శంఖరేఖగాని, శుక్తి (ముత్తెపుఁజిప్ప) రేఖగాని, యుండిన మిక్కిలి ధనవంతుఁడగును. తక్కిన మూఁడు వ్రేళ్లకొనలయందు సవ్యములైన చక్రము లుండినఁ బ్రభుత్వమును, గొప్ప యధికారమును

బొందును. వ్రేళ్లయందు నిలువుగీతలు యనరేఖతోఁ గూడి యగ్రములందు చక్రాదిరేఖ లుండినను బైఫలము గలుగును.

వైకల్యే యోగభఙ్గ స్స్యా త్సాకల్యే తు మహాఫలమ్,
కాసాం చి దంగుళీనాం చే త్కృత్యభైద్ స్స్యా ద్విపర్యయః.

వ్రేళ్లకుఁ జెప్పఁబడినలక్షణము లన్నియుఁ గలిగియుండిన మహాఫలము గలుగును. వానియందు భగ్నరేఖ లుండిన నట్టియోగమునకు భంగము గలుగును. అన్నివ్రేళ్లయందును శుభలక్షణములు గలిగియున్న జీవితకాలమంతయు సుఖము గలుగును. బొట్టనవ్రేలు మొదలు ఒక్కొకవ్రేలునకు నిరువదిసంవత్సరముల ప్రకార మెన్నివ్రేళ్లయందు శుభలక్షణములు గలిగియుండెనో యన్నిసంవత్సరములు శుభయోగములు గలుగును. ఎన్నవవ్రేలియందు యోగభంగరేఖయుండునో యావింశతియందు గష్టములు గలుగును. అంతట యోగరేఖలకుఁ బక్కన యున్నిరేఖలు నడ్డము తగిలి గీరలు గలిగియుండిన నన్నిఫలములు సంభవించును. ఇట్లుపురుషునకు నూఱుసంవత్సరము లాయుష్యము గనుక వ్రేలు 1-కి 20వర్షములవంతున విభజించి యాయావ్రేళ్ల శుభాశుభరేఖలను బట్టి యాయా సంవత్సరములయందు ఫలము గలుగునని యూహించి చెప్పవలయును.

ఇది అంగుళినిర్ణయము.

సంసారి రేఖలు.

అధఃకనిష్ఠికాపర్వ మఙ్గుళీనాం ఋజుద్వయమ్,
సంసారిలక్షణం బ్రూతే విపరీతే విపర్యయః. ౧౬

చిటికెనవ్రేలు గాక తక్కినవ్రేళ్లక్రింద రెండేసిఋజురేఖ లుండినపురుషుఁడు భార్యతోఁ జక్కఁగ సంసారముఁ జేయును. లేకున్న దంపతులయనురాగము తగ్గును.

క్రీడావిద్యాభోగపుణ్యఫలసిద్ధ్యాది కీర్తితమ్, ౧౭
సూక్ష్మోద్యద్ద్వయరేఖాభ్యాం తద్భంగే భంగసంభవః.

చిటికెనవ్రేలిక్రింద సన్నగఁ గుఱుచనిరెండురేఖ లుండిన బాల్యము

ందు సౌఖ్యము, అనామిక క్రింద నుండిన విద్యాలాభము, నడిమివ్రేలిక్రింద నుండిన ధన స్త్రీసంతానభోగములు, తర్జని క్రిందనుండినఁ గార్యసాధనము గలుగును. వానికి నడ్డగీఁతలు దగిలి యున్న ఫలభంగము గలుగును. రేఖయే లేకున్న ఫలము గలుగదు. రేఖకనఁబడక మసకగానున్న ఫలము స్వల్పముగఁ గలుగును.

స్త్రీపురుషరేఖలు.

అంగుష్ఠకరమధ్యే తు రేఖా ఋజ్వాయతా భవేత్,
సంపూర్ణహస్తపర్యాప్తా సా సీమా పౌరుషా స్మృతా. ౧౮
అంగుష్ఠానామికామధ్యాత్తైజసాంతః ప్రచారిణీ,
వాయవ్యాం తు ప్రసృమరా స్త్రీసమా భాగరూపిణీ. ౧౯
తయో రేవ హి దాంపత్యం వియోగే తు వియోగితా,
పుం ప్రజా పౌరుషాధిక్యే స్త్ర్యధిక్యే స్త్రీప్రజా స్మృతా.
యదన్యతరసంపృక్తిస్తత్రైవ వ్యభిచారితా,
విచ్ఛేదే తు పునః కర్మ వ్యక్త్యన్తరకృతం భవేత్. ౨౦
మాలిన్యే రోగబాహుళ్యం శైథిల్యే త్వంగభఙ్గతా,
నైవాహికఫలం సర్వం సీమా రేఖాద్వయోద్భవమ్. ౨౧

బొట్టనవ్రేలికిని జేతికని నడుమ నంగుష్ఠమూలమునుండి తర్జనిమధ్యమువఱకుఁ బొడవుగాఁ జక్కఁగ నుండుసీమాంతరేఖ పురుషరేఖ యనఁబడును. దానికిఁ గ్రింద హస్తపార్శ్వమునుండి యరచేయినిండ మధ్యభాగమునందు నంగుష్ఠతర్జనులమధ్యమువఱకు బొడవుగ వాయవ్యమూలనుండి యాగ్నేయ మూలవఱకు స్త్రీసీమాంతరేఖ వ్యాపించియుండును. ఇదియే భార్యారేఖ. ఈ రేఖలయొక్క రెండుకొనలు బొటనవ్రేలికిని తర్జనికిని నడుమఁ జేరుకొనియుండును. అట్టివారి కనుకూలదాంపత్యము గలిగి యుండును. ఆ రెండు రేఖలు చేరక సందు విడిచి వేఱువేఱుగ నుండిన భార్యాభర్త లనురాగములేకయుందురు. దానికి అడ్డరేఖలసూక్ష్మసంబంధము గూడ లేక శుద్ధముగా నుండినను, పంగలుగానుండినను ఆపురుషునకు వివాహము గానేరదు. ఒకవేళ నయినను బ్రయోజనము గలుగదు. పురుషరేఖయొక్కకొన స్త్రీరేఖకొనతోఁ

గలిసి ముందుకు సాగియున్నఁ బురుషసంతాన మధికముగఁ గలుగును. స్త్రీరేఖ పురుషరేఖకొనతోఁ గలిసి ముందుకు సాగియుండిన స్త్రీసంతానమధికముగఁ గలుగును. ఉభయరేఖలు కొనలుసాగక మోడుగనుండిన సుఖసంతానమే కలుగదు. అంకురరేఖకు కత్తరిరేఖకలిగిన సంతానము గలిగి భగ్నమగును. రేఖలు మాలినములుగనున్న రోగములును, శిథిలములై యున్న అంగభంగములును గలుగును. ఇట్లు స్త్రీపురుషరేఖలను బట్టి దంపతులవివాహఫలము నూహింపవలయును.

ఆయుష్యరేఖ.

స్త్రీరేఖోత్తరహస్తస్య మధ్యే తిర్యక్ప్రసారిణీ,
పూర్ణం హస్తాంతమారభ్య తర్జనీమధ్యమాంతరం. ౨౪
యాతి శాఖాన్వితా వల్లీ యద్వదాయుష్యరేఖికా,
పూర్ణా శతాయుషం దద్యాదంతరే మధ్యమాయుషమ్.
కురుతే పురుషం కంచిత్సచ్ఛిద్రాఽకాలజామ్మృతిం,
సకంటకత్వే విపదో నీరంధ్రత్వే తు జీవకమ్. ౨౫

స్త్రీరేఖయొక్క యుత్తరహస్తమధ్యమునందు పిడికిటికొననుండి యడ్డముగను పొడవుగనుబోయి తర్జనీవ్రేలికిని నడిమివ్రేలికిని మధ్యమున నచ్ఛిద్రముగఁ దీఁగవలె వ్యాపించియుండురేఖ ఆయుష్యరేఖ యనఁబడును. అది నూరుసంవత్సరములపూర్ణాయుర్దాయమును సూచించును. అది సగముగానున్న అఱువదిసంవత్సరములును, చిటికెనవ్రేలికి సమముగ ఛిద్రములు గలిగి యుండిన 16 సంవత్సరములును ఆయుష్యముగలుగును. ఆరేఖయందు శిథిలత్వము గనిపించిన అపమృత్యుగండములును, రోగములును గలుగుచుండును. రేఖయంతయు ఛిద్రములులేక చక్కఁగనుండిన నీరోగియై సుఖించును.

ధనరేఖలు.

కరమూలం సమారభ్య ప్రాయురాశ్యూర్ధ్వముచ్ఛ్రితా,
మధ్యమానామికాసంధిం ప్రాప్తైకా ఋజురేఖికా. ౨౬

అర్థజీవనదాజ్ఞేయా తత్పూర్ణత్వే మహాధనీ,
అదిమధ్యాంతభాగేషు యత్రారబ్ధా తదాదిగా. ౨౭
యత్రైవ పర్యవస్యేత తావద్ధనముదీరయేత్,
తిర్యక్ప్రేత్కర్తరీ రేఖా ధనభంగం వినిర్దిశేత్. ౨౮
కర్తరీత్రితయం ప్రోక్తం మహాదారిద్ర్యసంజ్ఞకం,
ఆయుర్యోగే జీవనం తు స్త్రీయోగే తు సుఖావధి. ౨౯
సంయుక్తరేఖానురూపం ధనప్రాప్తినిమిత్తకం,
సర్వథా తాదృశీ రేఖా నాస్తి యస్య కరాంతరే. ౩౦
వరాటికాఽపి తద్ధస్తే క్షణమాత్రం న తిష్ఠతి,
పరం త్వితరసద్యోగలక్షణైర్ధనమాప్నుయాత్. ౩౧
అభావే ధనరేఖాయా ధనీతి నహి కీర్త్యతే,
వ్యయోఽపి సుమహాన్న్యాయాద్దోషజీవననిర్ణయః. ౩౨

అఱచేతిమధ్యమందు మణికట్టునందలి కంకణరేఖమొదలుకొని నడిమివ్రేలికిని, తర్జనివ్రేలికిని గలసంధివఱకు చక్కఁగా,పొడవుగ వ్యాపించియుండు రేఖ ధనరేఖయనఁబడును. ఈరేఖపూర్ణముగానున్న మిక్కిలి ధనవంతుఁడగును. ఆరేఖ కడ్డముగ కత్తెరరేఖలు గలిగిన ధనభంగమగును. మూఁడు కత్తెరరేఖలుండినఁ బరమదరిద్రుఁ డగును. ఈరేఖను మూఁడు భాగములుగ విభజించి, యాదిమధ్యాంతభాగములయం దేభాగమునుండి రేఖ యారంభమగునో, ఆయువునందు ఆభాగపువయస్సునుండి ధనమును సంపాదించి జీవనము చేయుయోగము కలుగును. ఏభాగమునందు ముగిసి పోవునో,ఆభాగమువయస్సునకు ధనసంపాదనయోగము ముగియును.ఆరేఖ ఖండఖండములుగ నున్నచో అప్పుడప్పుడు ఖండఖండములుగ ధనసంపాదనము గలుగును. ఈధనరేఖతోఁ బ్రక్కన నేయేరేఖలసంబంధము గలుగునో వానివానిమూలముగ ధనము లభించును. ఎట్లనః తటాకరేఖసోకిన చెరువుమూలముగను, పశురేఖ సోకినఁ బశుమూలముగను, ముద్రారేఖ సోకిన నధికారముమూలముగను, ధ్వజరేఖ సోకిన శౌర్యమూలముగను,

విద్యారేఖ సోకిన విద్యామూలముగను జీవనము గలుగును. ఇట్లే యా యా రేఖల సంబంధమునను ఫల మూహింపనలయును. ఈరేఖయే లేకుండిన వానికి జీవనోపాయమే లేదు. సూక్ష్మముగ నున్న సూక్ష్మముగా గలుగును. పితృరేఖను సోకియున్నఁ బిత్రార్జిత ధనలాభము, బంధ్వాదిరేఖలు సోకియున్న వారివలన ధనలాభము గలుగును. ధనరేఖయొక్క మొదలు పురుషరేఖమొదలుతోఁ గలిసికొనియుండిన స్వార్జితముచే జీవనము; ఆరంభమునందు రెండురేఖలు వేఱు వేఱుగా నుండి వానిపిదప రేఖలు కొన్ని చతురశ్రాకారము గలిగి కలిసియుండినఁ గష్టార్జితద్రవ్యలాభము; అందుఁ గలశరేఖయు, నంకుశరేఖయు సర్పరేఖయుఁ గలిసియుండిన నిధినిక్షేపలాభము; ధనరేఖతోఁ గిరీటరేఖ కలిసియుండినఁ గానుకలు దీసుకొనుటయు; సింహాసనరేఖ గలిసియుండిన వాణిజ్యద్రవ్యలాభము; ఆయుర్ధనరేఖలు గలిసి యుండిన శిల్పమూలకధనలాభము; ఛత్రరేఖకలిసి యుండినఁ బ్రభుత్వమూలకధనలాభము; శకటరేఖ సోకి యున్న వాహనలాభము; నౌకారేఖ సోకియున్న జలయానమువలన లాభము గలుగును.

పుంస్యాయుర్ధనరేఖాస్తు చతస్రః ప్రకటాః కరే,
మధ్యే త్వవాంతరం లక్ష్మ దృష్ట్వా నృణాం ఫలం వదేత్.

పురుషరేఖ, ఆయూరేఖ, ధనరేఖ ఈ నాల్గురేఖ లఱచేతిలో స్పష్టముగ నుండవలయును. ఈరేఖలనడుమను అవాంతరరేఖ లప్పుడప్పుడు గలిగి యాయా ఫలము నొసంగుచుండును. కొన్నిరేఖలు పుట్టినది మొదలు స్వభావముగనుండి కొన్ని దినములకు మాసిపోవును. కొన్ని రేఖలు మధ్యకాలమున జన్మించి కొన్నిదినములకు మాసిపోవును. కొన్నిరేఖలు మధ్యకాలమునందు జన్మించి బ్రతికి యుండునంతవఱకు నుండును. ఈ రేఖ లన్నియు స్పష్టముగా నున్న పూర్ణఫలమును, సూక్ష్మముగా నున్న నల్పఫలమును గలుగును. ఈ రేఖలఫలము ననుభవమును బట్టి యెఱుఁగవలయును. ఇట్టివిశేష మితరగ్రంథములలోఁ గాన నగును.

అవాంతరరేఖలు.

గిరి ర్గజోఽఙ్కుశం శంఖం కుండలం చంద్రసూర్యకౌ,
యోని ర్గాందోళికా చైవ కంకణం చామరస్తకమ్. ౩౪
నేత్రం చ స్వస్తికం శూలం కిరీటం పానభాజనం
కర్కటం పరశుశ్చేతి రేఖా అంగుష్ఠమూలగాః. ౩౫
స్త్రీపుంధనాంతరే రేఖా అష్టకోణం త్రిశూలకం,
వేదికామానుషశిరః కమలం ధను రేవ చ. ౩౬
సర్పశ్చ భేదినీ పుస్తం వీణా చైవ త్రికోణకం,
వర్తులం చ తటాకం చ స్వస్తికం చ వినిర్దిశేత్. ౩౭
స్త్రీసీమాధనమధ్యే తు తులా చ గజమస్తకం,
హల మశ్వం మందిరం చ గ్రామం డమరుకాంకుశౌ. ౩౮
కలశం పుస్తకం ఖడ్గ మిత్యాదిక ముదీరయేత్,
ప్రాగ్దక్షిణాంతరే చాయు ర్నారివిత్తాంతరాళగే. ౩౯
ప్రదేశే గోపురచ్ఛత్ర దేవాలయసమా స్మృతాః,
ధనుర్ఘంటాదికా రేఖా విజ్ఞాతవ్యా మనీషిభిః. ౪౦
ఆయుర్నార్యంతరే విత్త స్యోర్ధ్వే చ తథా రథసంజ్ఞికా,
నౌకా చ కమలం బాణం గదా మపి చ కీర్తయేత్. ౪౧
ఆయూరేఖోపరిష్టాత్తు కిరీటం ధ్వజ మేవ చ,
విద్యాం సింహాసనం వల్లీం చిత్రరేఖాం వినిర్దిశేత్. ౪౨
కులిశాద్యా స్తథా రేఖా నిర్దిష్టా హస్తమధ్యగాః,
రేఖా అప్యనురేఖాశ్చ ఉపరేఖాశ్చ సూక్ష్మగాః. ౪౩
ప్రాణికర్మానుసారేణ దేహజాః ఫలసూచకాః,
విస్పష్టం పరిదృశ్యంతే కర్మకృద్ధస్తమధ్యగాః. ౪౪
స్వరూపానుగుణం తాసాం ఫలం వాచ్యం మనీషిణా,
విరుద్ధఫలయో ర్యోగే ప్రబల స్యైవ సంభవః. ౪౫

తదేకఫలయో ర్యోగే ప్రాబల్యం పరికీర్తయేత్,
గజాశ్వాందోళికాఛత్రచామరధ్వజవాహనం. ౪౬
సింహాసనాదికం జ్ఞేయం రేఖాతో రాజలక్షణం,
చంద్రార్కగోపురాదీని దేవాలయముఖం తథా. ౪౭
దైవికం లక్షణం జ్ఞేయ మాయుధం శూరలక్షణం,
జలజంత్వాదికే భాగ్యం వాణిజ్యోపకృతౌ ధనం. ౪౮
జలోపకరణే సౌఖ్య మవిమస్తే తథామిషం,
హలాదికే కృషిః జ్ఞేయా గిరిగ్రామాదికే ప్రభుః. ౪౯
కిరీటం పుస్తకం వల్లీ చిత్రధ్వజసముద్భవాః,
పాండిత్యలక్షణా రేఖా మస్తకం చౌర్యలక్షణం. ౫౦
ధనకృత్కలశం సర్పః వీణా గాయనలక్షణా,
జీవహింసాం సరః పాశః పానకృత్పానభాజనం. ౫౧
విషమం చ చతుష్కోణం శిల్పసేవకలక్షణం,
అష్టకోణతటాకాదికూపఖాతాదిలక్షణం. ౫౨
యవాదికేతు మృష్టాన్నం చక్రాద్యం ప్రభులక్షణం,
యోన్యాదికేతు దౌర్భాగ్యంయూపాద్వైయజ్ఞశీలతాః. ౫౩
త్రిశూలాదౌ భిక్షుకత్వం ఫల ముచ్చావచం వదేత్,
స్త్రీణాం దక్షిణహస్తస్థా పుంసాం వామకరస్థితా. ౫౪
రేఖా పుంస్త్రీఫలే కుర్యా త్ఫలస్య పరివర్తనం,
ఏతదాద్యా స్తథా రేఖా ఊర్ధ్వాద్యన్యాంగసంస్థితాః. ౫౫
తథా పాదతలే సర్వం ఫలం వాచ్యం పృథక్ పృథక్,
రేఖాసమాకృతౌ శస్తం వైకృతే వికృతం ఫలం. ౫౬
మాలిన్యే త్వప్రకాశ స్స్యా దేత త్సాముద్రికం స్మృతం,
తత్ర దేవాంశసంభూతం దైవలక్షణలక్షితం. ౫౭
రాజలక్షణయుక్తం చ మహాపురుష మీరయేత్,

నారీ చ తాదృశీ జ్ఞేయా దేశకాలానుమానతః. ౫౮
పూర్వ మాయుః పరీక్షేత పశ్చా ల్లక్షణ మీరయేత్,
ఆయుర్హీననరాణాం తు లక్షణైః కింప్రయోజనం. ౫౯
నవరంధ్రాణి హస్తాంఘ్రిపృష్ఠనాభిశిరోవపుః,
కంఠవక్షోదరోర్వాది సహరేఖం పరీక్షయేత్. ౬౦
స్వరం దృష్టిం చ శీలం చ విజ్ఞాయ ఫల మీరయేత్,
రేఖైవ హ్యైశ్వరీ ముద్రా శరీరం హి సముద్రకం. ౬౧
ఏత త్సాముద్రికం శాస్త్రం సంగ్రహేణ సమీరితం.

ఇతి శ్రీప్రహ్లాదవిరచితే, సాముద్రికశాస్త్రే, హస్తరేఖాఫల
వివరణంనామ తృతీయప్రకరణమ్.

1 పర్వతము, 2 గజము, 3 అంకుశము, 4 శంఖము, 5 కుండలము 6 చంద్రుఁడు, 7 సూర్యుఁడు, 8 యోని, 9 పల్లకి, 10 కంకణము, 11 గొజ్జైతల, 12 కన్ను, 13 స్వస్తికము, 14 శూలము, 15 కిరీటము, 16 చెంబు, 17 ఎండ్రకాయ, 18 గండగొడ్డలి, ఈరేఖలు అంగుష్ఠమూలమునందుండునవి.

స్త్రీరేఖకును పురుషరేఖకును ధనరేఖకును నడుమ 1 అష్టకోణము, 2 త్రిశూలము, 3 అరుఁగు, 4 మనుష్యునితల, 5 తామరపూవు, 6 ధనుస్సు, 7 పాము, 8 చురకత్తి, 9 పుస్తకము, 10 వీణ, 11 త్రికోణము, 12 వర్తులము, 13 చెఱువు, 14 స్వస్తికము, ఈరేఖ లుండఁ దగినవి.

స్త్రీరేఖకును ధనరేఖకునునడుమ 1 త్రాసు, 2 ఏనుఁగుతల, 3 నాగేలు, 4 గుఱ్ఱము, 5 ఇల్లు, 6 గ్రామము, 7 డమరుకము, 8 అంకుశము, 9 కలశము, 10 పుస్తకము, 11 ఖడ్గము, మున్నగురేఖ లుండఁ దగినవి.

ఆయూరేఖకును, స్త్రీరేఖకును, ధనరేఖకును నడుమఁ దూర్పు దక్షిణములుగ:—1 గోపురము, 5 గొడుగు, 3 దేవాలయము, 4 ధనుస్సు, 5 గంట మున్నగురేఖ లుండఁదగినవి.

ఆయూరేఖకును స్త్రీరేఖకును నడుమ ధనరేఖ కుత్తరభాగముగా 1 రథము, 2 ఓడ, 3 కమలము, 4 బాణము, 5 గద, ఇత్యాదిరేఖ లుండఁదగినవి.

ఆయూరేఖ కుపరిభాగమందు 1 కిరీటము, 2 ధ్వజము, 3 విద్య, 4 సింహాసనము, 5 తీఁగ, 6 చిత్రరేఖ, మున్నగురేఖ లుండఁదగినవి.

హస్తమధ్యమునందు వజ్రాదిరేఖ లుండవలయును. ఇట్లు రేఖలు, అనురేఖలు, ఉపరేఖలు, సూక్ష్మరేఖలు ప్రాణుల కర్మానుసారముగ హస్తమునందుఁ బుట్టి యాయాఫలములను సూచించును. ఆరేఖల యాకారమును బట్టి ఫలమూహింపవలయును. ప్రబలరేఖలును అల్పరేఖలును విరుద్ధఫలము గలవి యుండినను ప్రబలరేఖలు ఫలము నిచ్చును. రెండురేఖలు సమానఫలము గలవై యున్నచో నధికఫలము నిచ్చును. గజ, అశ్వ, ఆందోళికా, ఛత్ర, చామర, ధ్వజ, వాహన, సింహాసనాదిరేఖలు రాజలక్షణములు; వీనికి ప్రభుత్వము ఫలము. చంద్ర, సూర్య, గోపుర, దేవాలయాదిరేఖలు దైవికలక్షణములు; ఆయుధరేఖ శూరలక్షణము; కమల, మత్స్య, మకరాదిరేఖలు భాగ్యలక్షణములు; త్రాసు, మున్నగురేఖలు వాణిజ్యమూలకధనలక్షణములు; గోజ్జైతల మాంసలక్షణము; నాగేలు మున్నగునవి కృషిలక్షణములు; గిరి, గ్రామాదిరేఖలు ప్రభులక్షణములు; కిరీట, పుస్తక, వల్లీ, చిత్ర, ధ్వజాదిరేఖలు పాండిత్యలక్షణములు; మనుష్యానితల చౌర్యలక్షణము; కలశ, సర్పరేఖలు ధనలక్షణములు; వీణారేఖ గాయకలక్షణము; సరః, పాశాదిరేఖలు జీవనహింసాలక్షణములు; పానపాత్రము పానలక్షణము; విషమకోణచతుష్కోణరేఖలు మున్నగునవి శిల్పసేవకలక్షణములు; యవాదిరేఖలు మృష్టాన్నలక్షణములు; చక్రాదిరేఖలు ప్రభులక్షణములు; అష్టకోణ, తటాకాదిరేఖలు కూపఖననాదిలక్షణములు; యోన్యాదిరేఖలు దౌర్భాగ్యలక్షణములు; యూపస్తంభాదిరేఖలు సోమయాజిత్వలక్షణములు; త్రిశూలాదిరేఖలు భిక్షుకత్వలక్షణములు; ఇట్లాయారేఖలకుఁ బురుషులకుఁ గుడిహస్తమునందును, స్త్రీల కెడమహస్తమునందును ఫలము నూహించి చెప్పవలయు. మఱియుఁ బురుషుని యెడమచేతియందున్న శుభాశుభరేఖలఫలము భార్యకును, భార్యకుడిచేతియందున్న శుభాశుభరేఖలఫలము భర్తకును గలుగును.

పైనఁ జెప్పఁబడినరేఖ లితరాంగములయందుఁ గాని పాదములయందుఁ గాని యుండిన నాఫలమే కలుగును. దేవలక్షణములు రాజలక్షణములు గలిగినవాఁడు మహాపురుషుఁడనియు, అట్టిలక్షణములుగల స్త్రీ భాగ్యవతి యనియుఁ దెలియవలయును. ఈసాముద్రికఫలములను దేశకాలములను బట్టి యూహింపవలయును. మొదట నాయుష్యమును నిర్ణయించుకొని తరువాత నితరఫలములను జెప్పినఁ బ్రయోజనము గలుగును. ఆయుర్బలములేకున్న నెన్నిరేఖలుండియు లాభము లేదు. శరీరమునందు నవరంధ్రములు, హస్తము, పాదము, వీపు, నాభి, శిరస్సు, శరీరము, కంఠము, బొమ్మ, పొట్ట ఈస్థానములయందు రేఖలను బరీక్షించియు, దృష్టి, ఆచారము, స్వరము, వీనిని జక్కఁగ నెఱిఁగియు ఫలమును వచింపవలయును. రేఖలే యీశ్వర ముద్రలు; ఇవి గలిగిన శరీరమే సముద్రము; దీనిని గుఱించినశాస్త్రము సాముద్రిక మనఁబడును.

ఇది ప్రహ్లాదవిరచిత మగుసాముద్రికశాస్త్రమందు హస్తరేఖాఫలవివరణ మను తృతీయప్రకరణము సంపూర్ణము.

ప్రహ్లాదసాముద్రికము సంపూర్ణము.

శ్రీ రస్తు.

హరగౌరీసాముద్రికము

——> హస్తసాముద్రికము. <——

అథాత స్సంప్రవక్ష్యామి హస్తరేఖావిచారకం,
దక్షిణే పౌరుషం జ్ఞేయం వామే వామకరం శుభమ్. ౧

ఇఁక హస్తరేఖావిచారమును జెప్పుచున్నాఁడను.—పురుషునకుఁ గుడిచేతియందును, స్త్రీకి ఎడమచేతియందును రేఖలను బరీక్షింపవలయును.

——> మత్స్యరేఖ. <——

యస్య మీనసమా రేఖా కర్మసిద్ధి శ్చ జాయతే,
ధనాఢ్య స్తు స విజ్ఞేయో బహుపుత్రో న సంశయః. ౨

హస్తమందు మత్స్యరేఖ గలపురుషుఁడు పుణ్యకర్మలయందు సిద్ధిని బొంది ద్రవ్యవంతుఁడును బహుపుత్త్రులు గలవాఁడు నగును.

——> తులాదిరేఖలు. <——

తులా గ్రామ స్తథా రజ్జుః కరమధ్యే చ దృశ్యతే,
తస్య వాణిజ్యసిద్ధి స్స్యా త్పురుషస్య న సంశయః. ౩

తులారేఖయు, గ్రామ, రజ్జురేఖలును గలపురుషుఁడు వాణిజ్యముచే ధనసంపాదనము సేయును.

పద్మచాపాదికం ఖడ్గ మష్టకోణాది దృశ్యతే,
స్త్రియా శ్చ పురుష స్యాపి ధనవా న్స సుఖీ నరః. ౪

పురుషుని యొక్కగాని, స్త్రీయొక్కగాని హస్తమందు కమలము, ధనుస్సు, అమ్ములపొది, ఖడ్గము, అష్టకోణము మున్నగురేఖలు కలిగియుండిన ధనమును, సౌఖ్యమును కలిగియుండును.

శంఖచక్రధ్వజాకారః మాషాకార శ్చ దృశ్యతే,
సర్వవిద్యాప్రదానేన బుద్ధిమా న్స భవే న్నరః. ౫

పురుషుని హస్తమందు శంఖము, చక్రము, ధ్వజము, మినుపగింజ వీనియాకారము గలరేఖలు గలిగి యున్నవాఁడు సమస్తవిద్యలయందును నేర్పరి యగును. (చక్రముండిన తర్కశాస్త్రజ్ఞుఁడును, శంఖముండిన జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞుఁడును, ధ్వజముండిన వేదాంతియు, మినుపగింజయుండిన లౌకిక విద్యావంతుఁడును, అన్నిరేఖ లుండిన వేదవేదాంగాది నిపుణుఁడును, కవియు, సభాపూజ్యుఁడును, మహైశ్వర్యవంతుఁడును, సుఖవంతుఁడు నగును. ఈరేఖలు రాజచిహ్నములు.)

త్రిశూలం కరమధ్యే తు తేన పూజా భవిష్యతి,
యజ్ఞే ధర్మే చ దానే చ ద్విజదేవప్రపూజనే,
నిరతః పుత్రవాం శ్చైవ ప్రతిష్ఠాతా శివస్య చ. ౬

హస్తమధ్యమందుఁద్రిశూలరేఖ యుండిన రాజై యజ్ఞమందును, ధర్మమందును, దానమునందును, దేవబ్రాహ్మణపూజలయందును, ఆసక్తిగలవాఁడై పుత్రవంతుఁడై లింగప్రతిష్ఠఁ జేయును. (ఈరేఖ స్త్రీకి ఉండిన పట్టపుదేవి యగును. త్రిశూలరేఖ మాసినట్లుండిన రాజాశ్రయమూలముగ సుఖజీవనము గలుగును.)

శక్తితోమరబాణై శ్చ కరమధ్యం తు దృశ్యతే,
రథచక్రధ్వజాకారై స్స చ రాజ్యం లభే న్నరః. ౭

హస్తమధ్యమందు శక్తి, తోమరము, బాణము, రథము, చక్రము, ధ్వజము, యీరేఖ లుండినవాఁడు రాజగును.

అంకుశం కుండలం చక్రం యస్య పాణితలే భవేత్,
తస్య రాజ్యం మహ చ్ఛ్రేష్ఠం సాముద్రవచనం తథా. ౮

హస్తమధ్యమందు అంకుశరేఖ, కుండలరేఖ, చక్రరేఖ గలిగియుండిన మనుష్యుఁడు దేశాధిపతియగును. ఈమూఁడు రేఖలు గలిగియున్న సార్వభౌముఁడగును. ఒక రేఖ మాత్రముండిన భోగశాలి యగును. రెండు రేఖలుండిన ప్రభువగును.

గిరికంకణయోనీనాం నరముండకరీరయోః,
కరే వై యస్య చిహ్నాని రాజమంత్రీ భవేన్నరః. ౯

హస్తమధ్యమందు పర్వతము, కంకణము, యోని, మనుష్యునితల, గోమయపిండము, వీనియాకారముగల రేఖలుండిన రాజమంత్రి యగును.

సూర్యచంద్రలతానేత్రై రష్టకోణత్రికోణకైః,
గజాశ్వమందిరై ర్వాపి యా ధనీ చాపి సుఖీ నరః. ౧౦

హస్తమధ్యమందు, సూర్యుఁడు, చంద్రుఁడు, తీఁగ, కన్ను, అష్టకోణము, త్రికోణము, ఏనుఁగు, గుఱ్ఱము వీనియాకారము గలరేఖ లుండిన ధనవంతుఁడును, సుఖవంతుఁడు నగును.

అనామికాపూర్వమూలే కనిష్ఠాదిక్రమేణ తు,
ఆయు ర్దశైవ వర్షాణి సాముద్రవచనం తథా. ౧౧

హస్తమధ్యమందు, ఆయుష్యరేఖ చిటికెనవ్రేలి మొదటఁ బుట్టి, అనామిక మొదటివఱకు వ్యాపించి యుండిన వాఁడు 10 సంవత్సరములుమాత్రమే జీవించును.

తర్జనీమూలపర్యాప్తం కనిష్ఠాదిక్రమేణ తత్,
ఆయు శ్చ వింశతేః షట్కం రక్తరేఖా చ దృశ్యతే. ౧౨

ఆయూరేఖ చిటికెనవ్రేలిమొదటఁ బుట్టి తర్జనివ్రేలు మొదటివఱకు నెత్తురుకాంతి గలిగి వ్యాపించి యుండిన నతఁడు 120 సంవత్సరములు జీవించును.

యదా రేఖాంతరై ర్భిన్నా స్వయం భిన్నా చ దృశ్యతే,
తదా సమ్యగ్విజానీయా ద్గండకాలం విశేషతః. ౧౩

ఆయూరేఖ యితరరేఖలచేతఁగాని, స్వయముగఁగాని ఖండఖండములై యున్న ఆఖండములకాలము గండముల కాలమని తెలియఁదగును.

సా నమ్రా చే దధోభాగే కనిష్ఠాదిక్రమేణ తు,
వృక్షా దున్నతదేశా ద్వా వాహానా త్పతనం భవేత్. ౧౪

ఆయూరేఖ చిటికెనవ్రేలి మొదలుకొని క్రమముగ క్రిందికి వంగియుండిన నతఁడు గుఱ్ఱముమీద నుండిగాని, వృక్షముమీద నుండిగాని, యెత్తైనస్థలము నుండిగాని క్రిందఁ బడును.

అంగుష్ఠే చోర్ధ్వరేఖా తు వర్తతే నృపతి శ్శుభా,
సేనాపతి ర్ధనేశ శ్చ మధ్యమాయు ర్భవే న్నరః. ౧౫

బొట్టనవ్రేలియందు చక్కనియూర్ధ్వరేఖ గలిగియుండిన సేనాపతియు, ధనికుఁడును అగును; కాని యల్పాయుష్కుఁ డగును.

తర్జనీమూలపర్యంత మూర్ధ్వరేఖా చ దృశ్యతే,
రాజదూతో భవే త్తస్య ధర్మనాశ శ్చ జాయతే. ౧౬

పైయూర్ధ్వరేఖ తర్జని మొదలువఱకు వ్యాపించియుండిన రాజసేవకుఁడును, అధర్మపరుఁడును నగును.

మధ్యమామూలపర్యంత మూర్ధ్వరేఖా చ దృశ్యతే,
పుత్రపౌత్రాదిసంపన్నో ధనవా న్స సుఖీ నరః. ౧౭

హస్తమధ్యమందు మణికట్టుమొదలు నడిమివ్రేలి మొదటివఱకు చక్కని రేఖ వ్యాపించియుండిన పుత్రపౌత్రులును, ధనమును గలిగి సుఖించును.

అనామికోర్ధ్వరేఖాయాం వ్యవసాయే ధనాగమః,
సుఖదుఃఖేన జీవేత పుత్రపౌత్రగృహాదిషు. ౧౮

హస్తమధ్యమంలి యూర్ధ్వరేఖ తర్జనీవ్రేలి మొదటివఱకు వ్యాపించి యుండిన, కృషివలన డబ్బు సంపాదించి పుత్రపౌత్రులతోఁగూడి సుఖదుఃఖముల సమానముగ ననుభవించును.

యేషాం పాణౌ పూర్ధ్వరేఖా కనిష్ఠామూలసంస్థితా,
తే నరాః పరదేశేషు శత మాయు ర్భజంతి తే. ౧౯

హస్తమధ్యమం దేదేని యొకయూర్ధ్వరేఖ చిటికెనవ్రేలి మొదటివఱకు వ్యాపించియుండినవాఁడు పరదేశములయందు దీర్ఘాయుష్మంతుఁడై యుండును.

ఆయుర్బలే భవే ద్రేఖా మధ్యమా మూలసంస్థితా,
పంచసప్తతివర్షాణి ఆయుషో బల ముచ్యతే. ౨౦

ఆయూరేఖ నడిమివ్రేలి మొదటివఱకు నుండిన 75 సంవత్సరములాయుష్యము గలుగును.

మధ్యమామూలపర్యంతం ఆయూరేఖా న దృశ్యతే,
చతుర్దశ చతుర్వింశ దాయుర్బలవినాశనమ్. ౨౧

ఆయూరేఖ నడిమివ్రేలి మొదటివఱకు బాగుగాఁ గనఁబడకయుండిన 14, లేక, 24 సంవత్సరములలో నాయుష్యముబలము క్షీణమగును.

అయుర్బలే భవే ద్రేఖా ఽనామికామూలసంస్థితా,
త్రిదశం చ త్రిషష్టి శ్చ ఆయుర్బలవినాశనం. ౨౨

ఆయూరేఖ యనామిక మొదలువఱకు వచ్చియుండిన 13-63 సంవత్సరములాయుష్యక్షీణము.

అంగుళీనాం పృథక్ రేఖా గణ్యతే త్రితయం పృథక్,
రేఖా ద్వాదశకం సౌఖ్యం ధనధాన్యప్రదాయకం. ౨౩

ఒక్కొకవ్రేలియందు మూఁడుమూఁడురేఖలుగా 12 రేఖలుండిన ధనధాన్యసౌఖ్యములు గలుగును.

అంగుళీనాం పృథగ్రేఖాకలనే చే త్త్రియోదశ,
మహాదుఃఖం మహాక్లేశం సాముద్రవచనం తథా. ౨౪

వ్రేళ్లయందలిరేఖలన్నియు లెక్కించినఁ బదుమూఁడయ్యేనేనియాతనికనేకదుఃఖములును గష్టములును గలుగును.

అంగుళీనాం పృథగ్రేఖాగణనే చే చ్చతుర్దశ,
మహాసుఖీ మహాభోగీ సాముద్రవచనం తథా. ౨౫

వ్రేళ్లయందలిరేఖలన్నియు లెక్కింపఁగాఁ బదునాలుగయ్యేనేని యతఁడు మిగుల సుఖవంతుఁడును భోగవంతుఁడు నగును.

రేఖాపంచదశే చోరః షోడశే ద్యూతవంచకః,
పాపీ సప్తదశే జ్ఞేయో ధర్మాత్మా ఽష్టాదశే భవేత్. ౨౬

వ్రేళ్లయందు రేఖలు లెక్కించినఁ బదునైదయ్యేనేని దొంగయుఁ, బదునాఱైన జూదరియుఁ, బదునేడైన పాపాత్ముఁడును, బదునెనిమిదైన ధర్మాత్ముఁడును నగును.

ఊనవింశే భవే న్మాన్యో గుణజ్ఞో లోకపూజితః,
తపస్వీ వింశతా జ్ఞేయో మహాత్మా హ్యేకవింశతా. ౨౭

5 వ్రేళ్లయందును బందొమ్మిదిరేఖలుండినఁ బూజ్యుఁడును, ఇరువదిరేఖలుండినఁ దపోవంతుఁడును, బంద్రెం డుండిన మహాత్ముఁడు నగును.

అంగుళీనాం పర్వమధ్యే సాంగుష్ఠం చాగ్రపర్వ చ,
పరిత్యజ్యాంగుళీపర్వరేఖాగణనతో యతః. ౨౮
చతురంగుళికాపర్వా ణ్యష్టరేఖాయుతాని చేత్,
శుభభోగయుతో భూయా ద్ధనవాం శ్చ భవిష్యతి. ౨౯

అంగుళులగనుపుల నడుమ బొట్టనవ్రేలుగనుపులు, వ్రేళ్లపై గనుపులు వదలి తక్కిననాలుగువ్రేళ్లగనుపులయం దొక్కొకవ్రేలికి నెనిమిదిచొప్పున 32 రేఖలుండిన సుఖవంతుఁడగును.

తత్రైకత్రింశతి స్స్యా చ్చే ద్దుఃఖవాం శ్చ భవిష్యతి,
త్రయస్త్రింశ చ్చ షట్త్రింశ ద్ధనలక్ష్మీసహాయకృత్. 30

బొట్టనవ్రేలును, ఇతరములగు నంగుళులపై గనుపులును వదలి తక్కిననాలుగువ్రేళ్లగనుపులయందు 31 రేఖలుండిన దుఃఖవంతుఁడును, 33 గాని, 36 గాని యుండిన ద్రవ్యవంతుఁడై యితరులకుసహాయముచేయువాఁడునగును.

ఏకచక్ర స్సదా భోగీ ద్విచక్రో రాజపూజితః,
ధనాఢ్య స్తు త్రిభి శ్చక్రై శ్చతుశ్చక్రో దరిద్రకః. ౩౧

ఒకచక్రరేఖయుండిన నెల్లప్పుడు సుఖవంతుఁడును, 2 చక్రరేఖలుండిన రాజపూజితుఁడును, 3 చక్రరేఖలుండిన ధనాఢ్యుఁడును, 4 చక్రరేఖలుండిన దరిద్రుఁడు నగును.

విలాసీ పంచచక్రేణ షట్చక్రేణ తు కాముకః,
సప్తచక్రేణ శుభవాన్ అష్టచక్రేణ రోగవాన్. ౩౨

5 చక్రరేఖలుండిన స్త్రీలోలుఁడును, 6 చక్రరేఖలుండినఁ గాముకుఁడును. 7 చక్రరేఖలుండిన శుభవంతుఁడును, 8 చక్రములుండిన రోగవంతుఁడు నగును.

భూపాలో నవచక్రేణ దశచక్రేణ యోగవాన్,
ఏవం చక్రఫలం దృశ్యం సాముద్రవచనం తథా. ౩౩

9 చక్రములుండిన భూస్వామియు, 10 చక్రములుండిన యోగియు నగును. ఇట్లు చక్రప్రయోజనము నెఱుఁగవలయు.

ఏకశంఖీ సుఖీ భోగీ ద్విశంఖేన దరిద్రవాన్,
చతుశ్శంఖేన గుణవాన్ త్రిశంఖే నాగుణీ భవేత్. ౩౪
[నిర్ధనః పంచశంఖీ స్యాత్ షట్శంఖేన ప్రతాపవాన్,
సప్తాదిదశశంఖాంతం రాజచిహ్నంతు దృశ్యతే.] ౩౫

ఒకశంఖము గలపురుషుఁడు, సుఖవంతుఁడును, రెండు శంఖములుగలవాఁడు దరిద్రుఁడును, నాలుగుశంఖములుగలవాఁడు గుణవంతుఁడును, మూఁడు శంఖములుగలవాఁడు గుణహీనుఁడును నగును.

నిర్ధనః పంచశంఖేనషట్ఛంఖేన ప్రతాపవాన్,
సప్తాదిదశశంఖాంతం రాజచిహ్నం ప్రదృశ్యతే. ౩౬

5 శంఖములుగలవాఁడు దరిద్రుఁడును, 6 శంఖములుగలవాఁడు ప్రతాపవంతుఁడును, 7-8-9-10 శంఖములుగలవాఁడు మహారాజునగును.

ఏకశీఫేన గుణవాన్ వక్తా భూయా ద్ద్విశీఫతః,
ధనాఢ్య స్తు త్రిశీఫేన చతుశ్శీఫేన సద్గుణీ. ౩౭
చతుశ్శీఫాదిదశకశీఫాంతం వృద్ధిమాన్ భవేత్.

ఒకశీఫ (వీఁపుమీఁదనుండుగీర) యనురేఖగలవాఁడు గుణవంతుఁడును, 2 గలవాఁడు వాచాలుఁడును, 3 గలవాఁడు ద్రవ్యవంతుఁడును, 4 గలవాఁడు సద్గుణవంతుఁడునగును. 5-6-7-8-9-10 శీఫములుకలవాఁడు మిగులధనసౌఖ్యములు గలవాఁడగును.

రేఖైకా మణిబంధే తు రాజభోగీ భవే న్నరః,
యది ద్వౌ స గుణీ వక్తా ధనవాం శ్చ భవిష్యతి. ౩౮

ఇతిహారగౌరీ సాముద్రికసంగ్రహ స్సమాప్తః.

మణికట్టునందు 1 రేఖయుండిన రాజభోగియు, 2 రేఖలుండిన గుణవంతుఁడు, వాచాలుఁడు, ధనవంతుఁడునగును.

హారగౌరీసాముద్రికసంగ్రహము సంపూర్ణము.

శ్రీ రస్తు.

వరాహమిహిరసాముద్రికము

అంగసాముద్రికము.

అస్వేదనౌ మృదుతరౌ కమలోదరాభౌ
శ్లిష్టాంగులీ రుచిరతామ్రనఖౌ సుపార్ష్ణీ,
ఉష్ణౌ సిరావిరహితౌ సునిగూఢగుల్ఫౌ
కూర్మోన్నతౌ చ చరణౌ మనుజేశ్వర స్స్యాత్. ౧

చెమటఁబట్టనివియు, మిక్కిలి మెత్తనియడుగుభాగముగలిగినవియు, తామరలోపలనుండు (ఎఱ్ఱని) కాంతివంటి కాంతిగలవియు, సందులులేక చేరియున్నవ్రేళ్లును ఎఱ్ఱనిగోరులును కోమలములగు మడమలునుగలవియు, ఇంచుకవెచ్చగనుండునవియు, నరములుగనఁబడకయుండునవియు, నిక్కపొడుచుకొనకలోని కిమిడియున్న చీలమండలుగలవియు, తాఁబేటిచిప్పవలెనున్నతము లయినవియునగు పాదములుగల మహాపురుషుఁడు ప్రభువగును.

ప్రవిరళతనురోమవృత్తజంఘాః
ద్విరదకరప్రతిమోరవశ్చయేవై,
ఉపచితసమజానవశ్చ భూపా
ధనరహితాః శ్వసృగాలతుల్యజంఘాః. ౨

శరీరమునందు దూరదూరముగ నుండువెండ్రుకలును, గుండ్రనిపిక్కలును, ఏనుఁగుతొండములవంటితొడలును, మిక్కిలికండగలిగి సమానములుగ నున్న మోఁకాళులును గలపురుషుఁడుమహారాజగును. కుక్క, నక్క వీనిపిక్కలవంటి పిక్కలు గలవారు దరిద్రులగుదురు.

రోమ్నైకైకం కూపకే పార్థివానాం
ద్వేద్వే జ్ఞేయే పండిత శ్రోత్రియానాం,
త్య్రాద్యై ర్నిస్స్వా మానవా దుఃఖభాజః
కేశాశ్చైవం నందితాః పూజితాశ్చ. 3

రోమకూపములందు ఒక్కొకవెండ్రుక యుండినవాఁడు మహారాజుగా నుండును. రెండేసి యుండినఁ బండితుఁడును శ్రోత్రియుఁడు నగును. మూఁడు నాలుగు అయిదు ఆఱువఱకు నుండిన దరిద్రుఁడగును ఇట్లె కేశములనుబట్టి సుఖదుఃఖముల నూహింపవలయును.

నిర్మాంసజానుః మ్రియతే ప్రవాసే
సౌభాగ్య మల్పైర్వికటై ర్దరిద్రః.
స్త్రీనిర్జితా శ్చాపి భవంతి నిమ్నైః
రాజ్యం సమానై శ్చ మహద్భి రాయుః. ౪

మాంసము లేక యెండిపోయినమోకాళ్లు గలవాఁడు దేశాంతరమునందు మృతిఁబొందును. సన్నగ సొగసుగ నుండిన సౌభాగ్యవంతుఁడును, ఎచ్చుతగ్గులు గలిగి యున్న దరిద్రుఁడును, గుంటలు పడియున్న స్త్రీకి లోఁబడినవాఁడును, సమానములుగ బలసియున్న నాయుష్మంతుఁడు నగును.

ద్విత్రిచతుర్ధారాభిః ప్రదక్షిణావర్తవళితమూత్రాభిః,
పృథ్వీపతయో జ్ఞేయా వికీర్ణమూత్రా శ్చ ధనహీనాః. ౫

మూత్రము విడుచునపుడు 2-3-4 ధారలుగ కుడివైపునఁ జుట్టివెలువడిన రాజగును. ధారగ లేక చల్లినలాగున బయలు వెడలిన దరిద్రుఁడగును.

ఏకైకమూత్రధారావళితారూపప్రధానసుతదాత్రీ,
స్నిగ్ధోన్నతసమ మనయోః (?) ధనవనితారత్నభోక్తారః. ౬

ఒకటేధారగా సవ్యముగ మూత్రము వెలువడిన వానికి రూపవంతుఁడగు పుత్త్రుఁడుగలుగును. కొనయందుగంటు గలవాఁడు ధనికస్త్రీలను రత్నములను బొందును.

సింహకటి ర్మనుజేంద్రః కపిఖరసకటి ర్ధనైః పరిత్యక్తః,
సమజఠరా భోగయుతా ఘటపిఠరనిభోదరా నిస్స్వాః. ౬

సింహమువంటినడుము గలవాఁడు రాజగును. కోఁతి, గాడిద వీని యొక్క నడుమువంటినడుము గలవాఁడు దరిద్రుఁ డగును. కడుపు సమముగా యున్నచో భోగవంతుఁడును, కుండ, పిడతవంటిపొట్టగలవాఁడు దరిద్రుఁడు నగును.

కంబుగ్రీవో రాజా ప్రలంబకంఠః ప్రభక్షణోభవతి,
పృష్ఠ మభగ్న మరోమశ మర్థవతా మశుభదమతో ఽన్యత్.

శంఖమువంటికంఠము గలవాఁడు రాజగును. మిక్కిలి పొడవుగనుండు కంఠముగలవాఁడు తిండిపోతగును. వీపుగూనులేక వెండ్రుకలులేక చక్కగనుండిన ధనవంతుఁడగును. దీనికి విపరీతముగనున్న దరిద్రుఁడగును. (ఖండఖండములుగ వెండ్రుకలున్న శుభసూచకమని కొందఱందురు.)

హస్తాంగుళ్యో దీర్ఘాశ్చిరాయుషామవలితాశ్చ సుభగానాం,
మేధావినాం తు సూక్ష్మా శ్చిపిటాః పరకర్మనిరతానాం. ౭

చేతివ్రేళ్లు పొడవుగ నుండిన బహుకాలము బ్రతుకును. అవియేముడతలులేకయున్న సౌభాగ్యవంతుఁ డగును. సన్నగనున్న బుద్ధిశాలి యగును. బద్దపాటే యున్నచో నితరులకార్యములఁ జేయుటయందు నిరతుఁ డగును.

వరాహమిహిరసాముద్రికము సమాప్తము.

గర్గసాముద్రికము.

అథాత స్సంప్రవక్ష్యామి గర్గసాముద్రసంగ్రహం,
స్త్రీణాం చ పురుషాణాం చ ఫలసామ్యాయ కల్పతే. ౧

ఇఁక గర్గసాముద్రికమును జెప్పుచున్నాఁడను. ఇందుఁ జెప్పఁబడు ఫలము పురుషులకు స్త్రీలకు నొకటి యనియే తెలియఁదగును.

అంగుష్ఠమూలగా రేఖాః సంతానం సూచయంతి తాః,
సాంకురా శ్చ తథా నార్యః పురుషా స్సజటా స్స్మృతాః.
దీర్ఘా దీర్ఘాయుషో జ్ఞేయా అల్పా అల్పాయుష స్స్మృతాః,
గర్భస్రావో ఽతిసూక్ష్మత్వే విచ్ఛేదో బాలఘాతకః. ౩
తదభావే ప్రజాభావ ఇతి సంతానలక్షణం,
దంపత్యన్యతరాలాభే తదభావో న్యథాఽన్యథా. ౪

బొటనవ్రేలి మొదటనుండు రేఖలు సంతానమును సూచించును. వానిలో మొలకలుగా నుండినవి స్త్రీసంతానము, జడలుగలిగి దట్టముగనుండు రేఖలు పురుషసంతానమును సూచించును. ఆరేఖలుపొడవుగనున్న దీర్ఘాయుష్మంతుఁడును, పొట్టిగ నున్న అల్పాయుష్మంతుఁడును నగుపుత్రుఁడుగలుగును. మిక్కిలి సూక్ష్మముగ నున్న గర్భస్రావము గలుగును. ఖండములై యుండిన సంతానము మరణించును. ఆరేఖలేనియెడల సంతానమే లేదు.

కనిష్ఠాంగుళిమూలే తు రేఖాః కరతలాంతగాః,
సహోదరం సూచయంతి పుత్రవత్తత్ర నిర్ణయః. ౫

చిటికెనవ్రేలి మొదటి నుండి అరచేతి కొనవఱకు మధ్యనుండు రేఖలు సహోదరులను సూచించును. తక్కినవిషయము సంతానరేఖలయందుఁ జెప్పఁబడినరీతి నెఱుఁగవలయును.

మధ్యే తు ధనరేఖాయా దక్షిణోత్తరపార్శ్వకే,
మాతరం పితరం విద్యాద్వర్గరేఖా స్సమీపగాః. ౬

సంసక్తా ఆత్మరేఖా యా ఽమాత్యబాంధవసూచకాః,
సూక్ష్మత్వేఽపి చ రేఖానాం ఫలం సంతానవ న్మతం. ౭

అఱచేతినడుమ ధనరేఖకు దక్షిణపార్శ్వమునందు మాతృరేఖయు, ఉత్తరపార్శ్వమునందు పితృరేఖయు, వానిసమీపమునందు మాతృవర్గ (మాతామహ, మాతుల, మాతృభగిన్యాది) రేఖలును, పితృవర్గ (పితామహ, పితృభగినీ, జ్ఞాతి) రేఖలు నుండును. ఈ రేఖలు ఆత్మరేఖతోఁ జేరినవై బాంధవమును సూచించుచుండును. ఈరేఖలు సూక్ష్మముగానున్న సంతానరేఖకుఁ జెప్పఁబడినఫలమే యని తెలియవలయును.

అండాఙ్ఘ్రికుక్షివక్షోదోశ్శిరాం స్యుక్షాది దక్షిణే,
క్రమాద్వామేతు కౌర్పాద్యవృశ్చికాద్యాః మావంగరాశయః. ౮

శరీరముయొక్క కుడిప్రక్కనుండు, అండము, పాదము, పొట్ట, వక్షస్థలము, బాహువు, శిరస్సు ఈ అవయవములకు క్రమముగ వృషభము మొదలుగను, ఎడమప్రక్కనుండు. ఈయవయవములకే వృశ్చికము మొదలుగను అంగరాసు లగును.

పాదాదికటిపర్యంతం తతః కంఠాంత మేవ చ,
తతః కేశాంతమృక్షాణాం విజ్ఞేయం నవకత్రయం. ౯

కాలిమొదలు కటిపర్యంతము తొమ్మిదియు, కటిమొదలు కంఠపర్యంతము తొమ్మిదియు, కంఠము మొదలు కేశాంతమువఱకుతొమ్మిదియు వెరసి యిరువదియేడును అంగనక్షత్రములు.

వర్తులం చతురశ్రం చ త్రికోణం బాణ మేవ చ,
దీర్ఘం య చ్చతురశ్రాఖ్యం పంచకోణం ధను స్తథా. ౧౦

ధ్వజశ్చేతి గ్రహాః తారం యస్మిన్నంగే ప్రదృశ్యతే,
తద్రాశౌ తద్గ్రహే జన్మ తద్దశాయాం తు తద్భవేత్. ౧౧

గ్రహనక్షత్రవిజ్ఞానా త్సర్వం జ్యౌతిషకం వదేత్,
ఆయుర్ధనవివాహాదిరేఖాభిః ఫలయోజనమ్. ౧౨

సూర్యునకు వర్తులరేఖయు, చంద్రునకుచతురశ్ర (నాలుగుకోణములు) రేఖయు, అంగారకునకు త్రికోణరేఖయు, బుధునకు బాణరేఖయు, బృహస్పతికి దీర్ఘరేఖయు, శుక్రునకు చతురశ్రరేఖయు, శనికి పంచకోణరేఖయు, రాహువునకు ధనరేఖయు, కేతువునకు ధ్వజరేఖయు, నిట్లు నవగ్రహముల రేఖలు యే యంగమందున్న వాగ్రహము తదంగరాశియందుండఁగాఁ జన్మించును. ఏయంగమునం దేమండలరేఖయగుపడునో ఆదశనడచుచుండును. ఇట్లు గ్రహనక్షత్రములను దెలిసికొనుటవలన జ్యోతిశ్శాస్త్రప్రకారము ఫలమునంతయుఁ జెప్పవచ్చును. ఆయుర్ధనవివాహాదిరేఖలఫలములు దీనితోఁగూడ నూహింపవలయును.

అంగాంగుళం శిరో నిమ్నం తష్టం ద్వాదశభి స్తథా,
లగ్నం విజ్ఞాయతే తేన సర్వం ఫల ముదీరయేత్. ౧౩

దేహముయొక్క పొడవుగొలిచి అంగుళముల సంఖ్యను తలచుట్టుకొలతయొక్క యంగుళముల సంఖ్యచేపెంచి 12 చే భాగించిన శేషమువలన మేషాదిగ లగ్ననిర్ణయమగును. దానిని బట్టి ఫలము జెప్పనగును.

ఉత్పల. కౌశిక. వేంకటనరసింహాచార్యవిరచితావివృతిః,
శ్రీవేంకటేశకృపయా జీయా దాచంద్రతారకం నితరామ్.

గర్గసాముద్రిక సంగ్రహము
సంపూర్ణము.

చెన్నపురి : వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్.—1917.

సంస్కృతగ్రంథములు.

వైదికగ్రంథములు.

	ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
యజుర్వేద సంధ్యావందనము, పురుషసూక్తము, శ్రీసూక్తము, ఆంధ్ర టీకాతాత్పర్యసహితము, చిన్నసైజు, మంచికాగితములు...	0	4
యజుర్వేదసంధ్యావందనము, మూలము, సస్వరము ...	0	2
యజుర్వేద ఆబ్దికమంత్రములు, మూలము, చిన్నసైజు ...	0	6
పితృతర్పణము, చిన్నసైజు ...	0	1
ప్రతిచూడామణి, 360 వ్రతములు, మంచికాగితములపై చక్కఁగ ముద్రితము ...	1	4
ససూత్రైకాగ్నికాండమంత్రభాష్యము ...	1	0
అమావాస్యాతర్పణము ...	0	1
యాజుషపూర్వప్రయోగచంద్రిక, సస్వరము, అనేక విషయములఁ జేర్చి యాంధ్ర మహాజనసంప్రదాయానురూపముగఁ బరిష్కరించి ముద్రింపించియున్నాము. ...	2	0
మహాన్యాసము, చిన్నసైజు, శుద్ధప్రతి ...	0	5
రుద్రము, పురుషసూక్తము వగైరాలు, చిన్నసైజు ...	0	2
మంత్రపుష్పము, సటీక, చిన్నసైజు ...	0	1
పంచోపనిషత్తులు, తైత్తిరీయము, చిన్నసైజు ...	0	4
ఆపస్తంబగృహ్యసూత్రములు ...	0	2
ఋగ్వేదసంధ్యావందనము, సటీక, చిన్నసైజు ...	0	2
ఋగ్వేదపూర్వప్రయోగాదర్శనము, సస్వరము ...	2	0
ఋగ్వేదశ్రాద్ధప్రయోగము, ఆశ్వలాయనము, చిన్నసైజు...	0	4

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్, చెన్నపురి. ఈ.

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
శ్రీవైష్ణవ ఆహ్నికము, చిన్నసైజు	...	0	4
శ్రీవైష్ణవశ్రాద్ధప్రయోగము ,,	...	0	4
సూర్యనమస్కారము, చిన్నసైజు	...	0	1
దేవతార్చన ,,	...	0	1
బ్రహ్మయజ్ఞము ,,	...	0	2
సంధ్యావందనభాష్యము, చక్కనిప్రతి	...	0	8
వ్రతరత్నాకరము, ప్రథమభాగము	...	0	6
డిటో ద్వితీయభాగము	...	0	14
మంత్రప్రశ్నములు, మూలము	...	0	3
కృష్ణయజుర్వేదము, మూలము, సస్వరము	...	2	12

జ్యోతిషగ్రంథములు.

కాలామృతము, సటీక, చక్కనికూర్పు	...	1	0
శ్రీపతి, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	1	8
అహోబిలనాథీయము, సటీక	...	1	4
బృహజ్జాతకము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము, చక్కనిప్రతి	...	1	4
ముహూర్తదర్పణము, సటీక, చక్కనికూర్పు	...	0	8
జాతకచంద్రిక, గోపాలరత్నాకరము, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0	8
సర్వార్థచింతామణి	...	0	8
ఛప్పన్నము, ప్రశ్నశాస్త్రము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	5
షోడశప్రశ్నరత్నావళి	...	0	2
నక్షత్రచూడామణి, చక్కనిప్రతి	...	0	4
సాముద్రికశాస్త్రము, సటీక	...	0	4
భృగుసూత్రములు, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0	4
భావార్థచంద్రిక ,,	...	0	8
లఘుజాతకము ,,	...	0	12

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
వృద్ధపరాశరము, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0	10
అష్టకవర్గు, సాంధ్రతాత్పర్యము, చక్కనిప్రతి	...	0	4
కేరళప్రశ్నము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	3
సనత్కుమారగృహవాస్తువు, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	2
మయవాస్తువు ,,	...	0	3
వాస్తుసర్వస్వము ,,	...	0	4
నంమాల (వర్షపణి), ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	2
స్వప్నశాస్త్రము, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0	3
గౌళిశాస్త్రము, తెనుఁగు	...	0	2
శకునశాస్త్రము (శిఖివరసింహాశకము), తాత్పర్యసహితము	...	0	4

వేదాంతగ్రంథములు.

శాంకరగీతాభాష్యము, క్రొత్తకూర్పు	...	1	8
బ్రహ్మసూత్రములు, మూలము, చిన్నసైజు	...	0	3
అపరోక్షానుభూతి, ఆంధ్రతాత్పర్యము, చిన్నసైజు	...	0	4
వివేకచూడామణి, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0	10
హరిమీడేస్తోత్రము, సటీక, చక్కనికూర్పు	...	0	4
ఆత్మబోధము ,, ,,	...	0	4
సౌందర్యలహరి, ఆంధ్రటీకాసహితము, చక్కనికూర్పు	...	0	4
రామగీతా, సటీకా, చిన్నసైజు	...	0	6
భగవద్గీతలు, మూలము, చిన్నసైజు	...	0	4
భగవద్గీతలు, శ్రీరామచంద్రసరస్వతీకృత ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యసహితము మతత్రయభాష్యములనుండి అనేక అంశము లిందుచేర్చి శ్లోకానుక్రమణికతో ముద్రింపబడినది	...	2	0

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
భగవద్గీతలు, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము. చక్కనిరూపు	...	1	0
డిటో చిన్నసైజు ,, ,,	...	0	8
భగవద్గీతలు, చిన్నసైజు, శ్రీ అనిబిసెంటుగారి ఇంగ్లీషు తర్జుమా సహితము	...	0	4
శివగీతా, సాంధ్రతాత్పర్యము, చిన్నసైజు	...	0	10
ఉత్తరగీతా, సటీక, చిన్నసైజు, మంచికాగితములు	...	0	8
వేదాంతస్తోత్రపంచకము, శ్రీశంకరాచార్యకృతము, ఆంధ్రతాత్పర్య సహితము.—ఇందు ఏకశ్లోకి, యతిపంచకము, మనీషాపంచకము, ప్రాతస్స్మరణము మొదలైనవి గలవు.	...	0	4
అద్వైతోపదేశపంచరత్నములు, (సాధనపంచకము)	...	0	2
సర్వసారోపనిషత్తు, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	2
నిరాలంబోపనిషత్తు ,,	...	0	1
కైవల్యోపనిషత్తు ,,	...	0	2
అమృతబిందూపనిషత్తు ,,	...	0	1
ఈశావాస్యోపనిషత్తు ,,	...	0	4
స్కందోపనిషత్తు ,,	...	0	1
జాబాల్యుపనిషత్తు ,,	...	0	2
వాసుదేవోపనిషత్తు ,,	...	0	2
ఆత్మబోధోపనిషత్తు ,,	...	0	2
శారీరకోపనిషత్తు ,,	...	0	1
కేనోపనిషత్తు, ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యవివరణసహితము	...	0	4
ఈశావాస్యోపనిషత్తు ,,	...	0	4
వజ్రసూచికోపనిషత్తు, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	2
బ్రహ్మోపనిషత్తు ,,	...	0	2

స్తోత్రములు.

		ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
శ్రీగుణరత్నకోశము, సటీక	...	0	4
ముకుందమాలా, సటీక, చిన్నసైజు	...	0	4
సనాతనమానవధర్మములు, సాంధ్రతాత్పర్యము, చిన్నసైజు	...	0	4
ప్రాతఃస్మరణ, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	2
నవగ్రహస్తోత్రము	...	0	4
పరమేశ్వరస్తోత్రకదంబము, శుద్ధప్రతి	...	0	6
దేవీస్తోత్రకదంబము, చిన్నసైజు	...	0	4
శంకరాచార్యస్తోత్రాది	...	0	2
లక్ష్మీహృదయము, నారాయణహృదయము	...	0	2
ఇంద్రాక్షీశివకవచము	...	0	1
మృత్యుంజయమానసికపూజ	...	0	1
రామబ్రహ్మమానసికపూజ, చిన్నసైజు	...	0	1
విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రము, నామావళీ, రామ, కృష్ణ, లక్ష్మీఅష్టోత్తరసహితము, చిన్నసైజు	...	0	4
లలితాసహస్రనామము, త్రిశతీ, పంచదశీస్తోత్రమువగైరా, నామావళీసహితము, చిన్నసైజు	...	0	8
సహస్రనామకదంబము	...	0	12
దేవీఖడ్గమాల	...	0	1
భజగోవిందము, ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యసహితము	...	0	2
రామకర్ణామృతము, ఆంధ్రపద్యతాత్పర్యసహితము	...	1	4
లక్ష్మీనృసింహస్తోత్రము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0	2
కృష్ణకర్ణామృతము, ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యసహితము	...	1	4

					ప్రతి 1-కి రుప.	అ.
శివానందలహరి, సంస్కృతాంధ్రటీకాసహితము				...	0	8
సనత్సుజాతీయము, ఆంధ్రటీకాతాత్పర్యసహితము				...	0	8
సప్తర్షిస్తోత్రము, సటీక, చిన్నసైజు				...	0	1
దేవీమానసికపూజ	,,			...	0	1
రామసహస్రనామము, నామావళీసహితము, చిన్నసైజు				...	0	4
లక్ష్మీ	,,	,,	,,	...	0	3
శివ	,,	,,	,,	...	0	3
ఆంజనేయ	,,	,,	,,	...	0	3
సుబ్రహ్మణ్య	,,	,,	,,	...	0	3
అన్నపూర్ణ	,,	,,	,,	...	0	3
గణపతి	,,	,,	,,	...	0	3
కృష్ణ	,,	,,	,,	...	0	3
గోపాల	,,	,,	,,	...	0	3
వేంకటేశ	,,	,,	,,	...	0	3
సీతా	,,	,,	,,	...	0	3
గంగా	,,	,,	,,	...	0	3
భైరవి	,,	,,	,,	...	0	4
ప్రశ్నోత్తరరత్నమాలిక, సటీక				...	0	4
దక్షిణామూర్తిస్తోత్రము, సాంధ్రతాత్పర్యము, చిన్నసైజు				...	0	2
నీతిశాస్త్రము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము				...	0	2
శ్రీకృష్ణలీలాతరంగిణి	,,			...	1	4
గీతగోవిందము	,,			(అచ్చగుచున్నది.)		

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్,

192, ఎస్ప్లనేడ్, చెన్నపురి. ఈ.

శ్రీమహాభక్తవిజయము.

ఇదివఱకు మన ఆంధ్రభాషలో సర్వాంగ సుందరమైన భక్తవిజయము ప్రకటింపఁబడియుండలేదు. శ్రీపాద. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారిచే వ్రాయించి, ఈ మహాభక్తవిజయమును ప్రకటించుచున్నారము. శ్రీశాస్త్రిగారి మృదుమధురమగు శైలి, ముద్దులుమూటగట్టుచుండు రచన, మనోహరమగు వర్ణనాక్రమము ఆంధ్రదేశీయులకు తెలియనివిగావు. వెల ప్రతి 1-కి రూ. 3-8-0.

భారతరమణీమణులు.

ఇది శ్రీ శ్రీపాద. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారిచే వ్రాయఁబడినది. స్త్రీవిద్య నాదరించువారెల్లరును గౌరవింపఁదగిన గ్రంథము. ఇందు సావిత్రి, శకుంతల, దమయంతి, వీరాబాయి, చంద్రమతి, దుర్గావతి, లోపాముద్ర, అనసూయాదేవి, అరుంధతీదేవి, మీరాబాయి, సంధ్యావళి, కర్మబాయి, సుముఖి, సురభి, అసామాన్యమున్నగు స్త్రీరత్నముల చారిత్రలు చక్కఁగ వర్ణింపఁబడియున్నవి. ప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0.

శ్రీ వివేకానందవిజయము.

శ్రీ స్వామివారిజీవితము, యుపన్యాసములు విపులముగ వ్రాసి ప్రకటించినారము. ప్రతి 1-కి రూ. 1-8-0.

పెద్దబాలశిక్ష.

దీనిని చక్కఁగ పరిష్కరింపించి అనేకభూగోళచరిత్రాంశములు, పటములుఁ జేర్చి మంచికాగితములపై పెద్దక్షరములతో ముద్రించియున్నాము.

సాధారణప్రతి 1-కి రూ. 0-8-0. మేలుప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0.

ప్రాచీన దేశచరిత్రలు.

ఇది శ్రీ పీ. శ్రీనివాసరావు, బి. ఏ. గారిచే విరచితము. ఇందు మానవుల శైశవదశ, ఈజిప్టు, బేబిలోనియా, అసీరియా, ఛాల్డియా, పర్షియా, ఫినీషియా, హీబ్రూ, కార్థేజ్, గ్రీస్, పార్థియా, రోమ్‌దేశచరిత్రలు పటములతో చక్కఁగ వ్రాయఁబడియున్నది. ప్రతి 1-కి రూ. 1-8-0.

భోజకాళిదాసకథలు.

ప్రథమభాగము, అనేక చిత్రకథలు చాటుశ్లోకములు యిందుగలవు.

ప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0.

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్,

192, ఎస్ప్లనేడ్, చెన్నపురి. ఈ

శ్రీమహాభక్తవిజయము.

ఇదివఱకు మన ఆంధ్రభాషలో సర్వాంగ సుందరమైన భక్తవిజయము ప్రకటింపఁబడియుండలేదు. శ్రీపాద. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారిచే వ్రాయించి, ఈ మహాభక్తవిజయమును ప్రకటించుచున్నారము. శ్రీశాస్త్రిగారి మృదుమధురమగు శైలి, ముద్దులుమూటగట్టుపదరచన, మనోహరమగు వర్ణనాక్రమము ఆంధ్రదేశీయులకు తెలియనివిగావు. వెల ప్రతి 1-కి రూ. 3-8-0.

భారతరమణీమణులు.

ఇది శ్రీ శ్రీపాద. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారిచే వ్రాయఁబడినది. స్త్రీవిద్య నాదరించువారెల్లరును గౌరవింపఁదగిన గ్రంథము. ఇందు సావిత్రి, శకుంతల, దమయంతి, వీరాబాయి, చంద్రమతి, దుర్గావతి, లోపాముద్ర, అనసూయాదేవి, అరుంధతీదేవి, మీరాబాయి, సంధ్యావళి, కర్మబాయి, సుముఖి, సురభి, అసామాన్య మున్నగు స్త్రీరత్నముల చారిత్రలు చక్కఁగ వర్ణింపఁబడియున్నవి. ప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0.

శ్రీ వివేకానందవిజయము.

శ్రీ స్వామివారిజీవితము, యుపన్యాసములు విపులముగ వ్రాసి ప్రకటించినారము. ప్రతి 1-కి రూ. 1-8-0.

పెద్దబాలశిక్ష.

దీనిని చక్కఁగ పరిష్కరింపించి అనేకభూగోళచరిత్రాంశములు, పటములుఁ జేర్చి మంచికాగితములపై పెద్దయక్షరములతో ముద్రించియున్నాము.

సాధారణప్రతి 1-కి రూ 0-8-0. మేలుప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0.

ప్రాచీనదేశచరిత్రలు.

ఇది శ్రీ పి. శ్రీనివాసరావు, బి. ఏ. గారిచే విరచితము. ఇందు మానవుల శైశవదశ, ఈజిప్టు, బేబిలోనియా, అసీరియా, ఖాల్డియా, పర్షియా, ఫినీషియా, హీబ్రూ, కార్తేజ్, గ్రీస్, పార్థియా, రోమ్‌దేశచరిత్రలు పటములతో చక్కఁగ వ్రాయఁబడియున్నది. ప్రతి 1-కి రూ. 1-8-0.

భోజకాళిదాసకథలు.

ప్రథమభాగము, అనేక చిత్రకథలు చాటుశ్లోకములు యిందుగలవు.
ప్రతి 1-కి రూ. 0-12-0.

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్,
192, ఎస్ప్లనేడ్, చెన్నపురి. ఈ.

END OF
TITLE